

# Mlaš tednik

kulturno - politično glasilo

# Koroški

svetovnih in domačih dogodkov

5. leto / številka 47

V Celovcu, dne 19. novembra 1953

Cena 1 šilling

Zimske plašče, obleke, perilo, volno, tekstilije, kovrte in posteljnino kupite tudi vi po nizkih cenah v trgovini

**Ratz** CELOVEC, Völkermarkter Strasse 4

Barhenti za obleke od	11.90
Flanela za perilo, črtkasta od	9.80
Flanela za perilo, rožasta od	14.50
Volna 50 gr. od	3.40

## Heimattreu

Dve besedi sta v koroški politiki doživeli največ zlorabe in to je „demokracija“ in „heimattreu“.

Pod „demokracijo“ so razumeli odločevanje večine in to ne oziraje se na življenjske potrebe manjšine. K tej razlagi je nedavno dodal predsednik socialistične stranke Avstrije g. dr. Schärfl, da je demokracija le tedaj zdrava in življenjska, če omogoča dihanje tudi številni manjšini.

Pod firmo „Heimattreu“ pa se je pri nas skrivalo vse, kar je bilo velenemško usmerjeno, vse, kar je bilo proti Slovincem. Da bi to „Heimattreu“ še bolj podprli, so seve poudarjali, da so Slovenci iredentisti, da so protidržavni, da so proti Koroški.

Zanimivo je, da se je sedaj odločil koroški VdU, to je stranka, ki zbira bivše nacistične v svojih vrstah, da bo pri občinskih volitvah nastopil pod firmo „Heimattreu“. Ta znana firma nas ne razburja. Pač pa hočemo slovensko javnost pravočasno opozoriti na ta „novi“ stari pojav v koroški notranji politiki.

Le predobro se zavedamo, da so pod to firmo, „Heimattreu“ pripravljali izseljevanje koroških Slovincem, da se je pod to firmo širilo v deželi narodno sovraštvo, da se je pod to firmo izvajala kolonizacija naše Koroške, ko so prihajali okoli leta 1930 kolonisti iz Vzhodne Prusije na Koroško, da bi tako po slovenskih vaseh naselili Nemce in protestante. Pod firmo „Heimattreu“ so ponemčevali mladino po šolah, pod to firmo za slovenskega izobraženca v deželi ni bilo prostora in je moral iskati kruha po širnem svetu.

Ali ni danes pod vplivom razvoja v Zapadni Nemčiji politični položaj tudi pri nas že tak, da se ti elementi zopet zbirajo pod staro firmo, ki naj zopet pripravlja dogodke leta 1938, kakor se je to godilo v deželi pred nemško zasedbo Avstrije.

Prepričani smo, da so bili tisti koroški Slovenci, ki so bili tekom vojne po raznih taboriščih in zaporih, bolj „Heimattreu“ kakor oni Nemci in Posilince, ki so to izseljevanje in zapiranje uprizorili.

Zvestoba domovini, to je resnično „Heimattreu“, ne more in ne obstoja v tem, da se dežela ponemči, marveč da ostane dežela taka kakor je bila. Ni več Koroške brez Slovincem! Narodopisna pestrost, raznolikost v čustvovanju in življenju je bistven del naše Koroške. Za tako deželo in domovino se zavzemamo Slovenci in ta pot je tudi pot v Združeno Evropo. Narodni šovinizem, pa naj si bo pod firmo NSDAP ali pa pod firmo „Heimattreu“, je grobokop naše ožje skupne domovine in tudi grobokop Združene Evrope.

Kdor hoče v deželi narodni razdor, kdor hoče narodnostno sovraštvo, le ta bo poslušal tiste, ki so že enkrat spravili našo domovino v najhujše trpljenje, le za njega bodo navodila VdU merodajna.

Prepričani smo, da je narod toliko politično dozorel, da se ne bo več pustil spejati na led po tistih, ki so že s svojim delom dokazali, da nočejo sprazuma med obema narodoma v deželi. Vsi ti hočejo namreč ustvariti v deželi tak položaj, da bo en del vladal nad drugim. To stremljenje pa se lahko tudi obrne in pri takem političnem preobračanju pridejo prej ali slej vsi na vrsto.

Dobro poslušajmo torej razne preroke, ki se bodo zopet pojavili po naših dolinah in vaseh. Trezna pamet nam narekuje, da moramo skrbeti najprej za svoje lastne potrebe in ne za načrte onih, ki hočejo le razdvajati, ne pa združevati.

„Heimattreu“ obstoja v pridnem in resnem delu za dom, družino in domovino in tega se hočemo držati tudi v bodočnosti. Izpred praga naših hiš bomo pognali zato vse tiste, ki hočejo živeti na naše stroške in delati med nami razdor.

## Evropska obrambna zveza

Usoda zapadnega svobodnega sveta je v veliki meri odvisna od tega, ali se bo posrečilo najti sporazum med državami Zapadne Evrope o vzpostavitvi skupne evropske armade. Doslej je vzpostavitev te armade zadevala vedno na dve veliki oviri.

Najprej se je umaknila Velika Britanija, ki trdi, da njeno mesto ni predvsem v Evropi, ker je Velika Britanija družina držav, ki ležijo večinoma izven Evrope. Zato sicer spremlja Velika Britanija pazljivo in s simpatijami napore zapadno-evropskih držav za vzpostavitev skupne evropske vojske, vendar pa sama k temu ne more dosti prispevati.

Druga še večja ovira pa je v Franciji. Francoski politiki v večini še ne morejo premagati velikega nezaupanja napram Nemčiji. Zato se bojijo, da bi s sprejemom nemške vojske v skupno evropsko vojsko mogla dobiti Nemčija premoč in bi nekega dne mogla nemška vojska spet vkorakati v Francijo kakor v neutrujeno mesto, ki je brez vsake obrambe.

Te dni se je začela v francoskem parlamentu razprava o Evropski obrambni zvezi. Ta razprava je toliko važnejša, ker je ravno neposredno pred konferenco med Eisenhowerjem, Churchillom in Lanielom. Kar bo sedaj francoska narodna skupščina sklenila, to bo moral upoštevati francoski ministrski predsednik Laniel pri konferenci na Bermudskih otokih.

### Kaj bo storila Francija?

V francoski narodni skupščini se pri razpravi o Evropski obrambni zvezi odraža več smeri med skupinami poslancev. Prva — in to je verjetno večinska skupina poslancev — zahteva, naj vlada nadaljuje s svojim delom za vzpostavitev Združene Evrope. Ta združitev pa ni trdna brez skupne obrambe, torej brez skupne vojske, v kateri bi morala biti upoštevana tudi nem-

ška vojska. — Skupina poslancev generala De Gaulle-a pa pravi, da bo sedanja francoska vlada morala odstopiti po volitvah novega francoskega državnega predsednika, kar bo že meseca decembra. Zato pravi ta skupina poslancev, da ministrski predsednik Laniel ne sme sprejeti na bermudski konferenci nobenih obveznosti z ozirom na vzpostavitev evropske vojske. — Tretja skupina poslancev zagovarja tudi vzpostavitev Združene Evrope, ker ne sme ostati Francija samo pri skupini 6 držav takozvane Montanske zveze. V tej zvezi bi polagoma mogla dobiti premoč Nemčija in je zato taka zveza samo obnovitev pangermanističnega načrta Bismarcka in Hitlerja. Zato je treba nadaljevati z delom na vzpostavitvi Evropske zveze, treba pa je v to zvezo pritegniti tudi Anglijo. Nikakor pa ne sme ta zveza dati kake prednosti Nemčiji, ker ni mogoče — po izjavi nekaterih francoskih poslancev — zaupati niti nemškemu kanclerju dr. Adenauerju in tudi nobenemu drugemu nemškemu politiku, za katerim se skriva senca velenemške politike bivšega kanclerja Bismarcka.

V zvezi z razpravo v francoskem parlamentu je govoril o Evropski obrambni zvezi na časnikarski konferenci dne 17. novembra tudi ameriški zunanji minister John Foster Dulles. Ta je izjavil, da Amerika ne more staviti Franciji nobenega roka, do kdaj mora odobriti pogodbo o Evropski obrambni zvezi. Vendar pa si Amerika ne more predstavljati tega, kaj bi se moglo zgoditi, ako bi Francija še dolgo odlašala z odobritvijo pogodbe o Evropski obrambni zvezi. Kljub temu pa je Dulles zanikal vesti, da namerava Amerika skupaj z Anglijo skleniti posebno vojaško pogodbo z Nemčijo, ako bi Francija odklonila odobritev pogodbe o Evropski obrambni zvezi ali pa v slučaju, da bi z odobritvijo te pogodbe predolgo odlašala.

## Novi predlogi o Trstu

V ponedeljek, dne 23. novembra, se spet sestane Varnostni svet organizacije združenih narodov, da bi se posvetoval o zahtevi Sovjetske zveze zaradi rešitve tržaškega vprašanja. Že dvakrat je bila ta seja odložena, da bi medtem našli kako sporazumno rešitev med tremi zapadnimi velesilami ter med Jugoslavijo in Italijo. Vendar se tega sporazuma še ni posrečilo doseči in zato tudi še ni prišlo do konference med imenovanimi peterimi državami. Dokler v načelu ni namreč mogoče doseči sporazuma med Italijo in Jugoslavijo, tako dolgo tudi ta konferenca ne bi imela pravega smisla.

Medtem pa Italija vztraja še vedno na zahtevi, da morajo Anglo-amerikanci izpolniti svojo obljubo, oziroma ponudbo z dne 8. oktobra, ko so ponudili cono B Svobodnega tržaškega ozemlja Jugoslaviji, cono A pa Italiji. Italija je to ponudbo sprejela in sedaj zahteva nje izvršitev. Nasprotno pa je Jugoslavija z vso odločnostjo tako rešitev zavrnila in je zagrozila, da bodo čete jugoslovanske vojske takoj vkorakale v cono A Svobodnega tržaškega ozemlja, ako bi se anglo-ameriška ponudba izpolnila. Zato so ostale še nadalje v cono A anglo-ameriške čete in tudi ni verjetno, da bi se od tam tako kmalu umaknile.

Za rešitev tržaškega vprašanja so jugoslovanski politiki predlagali že več načinov rešitve. Ti predlogi poizkušajo najti tako rešitev, ki bi mogla zadovoljiti Jugoslavijo, ki bi pa istočasno bila sprejemljiva tudi za Italijo. Pri tem pa je predsednik Jugoslavije, maršal Tito, posebej poudaril, da bi bil v veliki zmoti oni, ki bi mislili, da je odpor Jugoslavije proti anglo-ameriški ponudbi z dne 8. oktobra tudi samo za malenkost popustil. Maršal Tito še vedno za-

govarja internacionalizacijo Trsta, vendar pa bi po njegovi izjavi Jugoslavija pristala tudi na delitev cone A Svobodnega tržaškega ozemlja. Pri tej delitvi, naj bi dobila Italija mesto Trst s pristaniščem, Jugoslavija pa ostali del cone A. Zelo verjetno pa Italija na tako delitev ne bo pristala. Prav gotovo pa je proti taki rešitvi tudi prebivalstvo cone A.

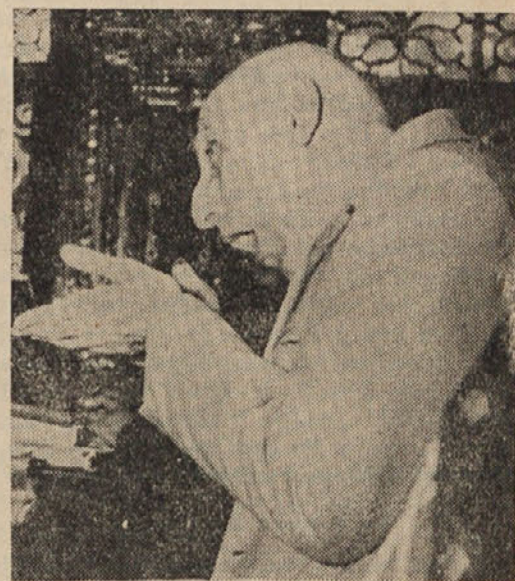
Doslej niti Anglija niti Amerika niti Italija ali Jugoslavija ni predlagala, naj bi bilo vzpostavljeno Svobodno tržaško ozemlje v smislu mirovne pogodbe, četudi bi tako rešitev gotov zagovarjala večina tržaškega prebivalstva, ako bi se smelo svobodno o tem izraziti.

## Po jugoslovanskem obisku

Na drugi strani današnje številke „Naslega tednika“ poročamo o izjavi jugoslovanskega zunanjega ministra Koča Popovića, ko se je po svojem obisku na Dunaju vrnil v Jugoslavijo.

V torek, dne 17. novembra, so v finančnem in proračunskem odboru avstrijskega parlamenta razpravljali o proračunu zunanjega ministrstva. Ob tej priliki je odgovarjal zunanji minister dr. Gruber na razna vprašanja. Pri tem je govoril tudi o obisku jugoslovanskega zunanjega ministra in je med drugim dejal:

„V koroškem šolskem vprašanju ni bila sklenjena z Jugoslavijo nikaka pogodba. To vprašanje doslej ni bilo niti predmet uradnih medsebojnih razgovorov. Pač pa je dobila Avstrija od Jugoslavije razne nasvete za rešitev tega vprašanja in avstrijska vlada je obljubila, da bo te nasvete proučila.“



DR. MOHAMED MOSADEK  
bivši perzijski ministrski predsednik se zagovarja pred sodiščem (USIS).

## KRATKE VESTI

Nadškof new-yorški kardinal Francis Spellman, ki se je mudil pred kratkim tudi v Avstriji, je bil odlikovan zaradi svoje neumornosti za misijonsko delovanje kot prvi z novim redom Xavier Award, to je z redom sv. Frančiška Ksaverija.

Letošnje božične počitnice se bodo pričele na srednjih in njim enakih šolah v sredo, dne 23. decembra in bodo trajale do vključno četrtka, dne 7. januarja 1954.

V prvih devetih mesecih letošnjega leta je obiskalo Koroško skupno 326.063 oseb, med temi je bilo 129.705 inozemcev. Prenočnin je bilo v teh devetih mesecih 1 milijon 503 tisoč 298, in od tega števila odpade na inozemce 697.364 nočnin. Inozemci so prinesli na Koroško vsaj 200 milijonov šillingov.

Vodstvo OeVP je spremenilo svoj prvotni sklep, po katerem naj bi meseca decembra odstopil prosvetni minister dr. Ernst Kolb. Ta ostane še v naprej prosvetni minister.

Odbor za preiskave o protidržavnem delovanju v Združenih državah, katerega predsednik je senator McCarthy, je obdolžil bivšega predsednika Trumana, da je imenoval leta 1946 za direktorja svetovnega denarnega fonda Harry-ja Dexter-Whiteta, četudi je vedel, da je bil ta sovjetski špijon.

Predsednik Združenih držav Dwight Eisenhower se je mudil več dni v Kanadi, kjer je izjavil v svojem govoru v kanadškem parlamentu, da mora Kanada skupaj z Združenimi državami najti pota za zaščito Severne Amerike pred nenadnimi napadi iz zraka.

Zaradi obnove kmetijstva v Sudetskih pokrajinah, ki so jih zapustili Nemci, je češko-slovaški minister za kmetijstvo Jindřich Uher poslal v te pokrajine 554 agronomov in kmetijskih inženirjev.

Vodstvo social-demokratske stranke v Berlinu je sklenilo, da preide stranka v Berlinu, kjer je imela doslej župana, v opozicijo, ker ji večinske stranke ne dovolijo, da bi še imela župana.

Pred vojaškim sodiščem v Teheranu se zagovarja bivši perzijski ministrski predsednik dr. Mosadek, ki pa osporava pristojnost tega sodišča, da bi sodilo njemu, ki po lastnem zatrduje še ni zakonito razrešen kot ministrski predsednik. Javni tožilec je zahteval smrtno kazen.

Pri volitvah novega predsednika na Filipinskih otokih je glasovalo preko pet milijonov volilnih upravičencev. Z veliko večino je bil izvoljen kandidat opozicije, bivši vojni minister Ramon Magsaysay.

Zaradi dolgotrajne suše v južnih predelih Združenih držav so nastali veliki gozdni požari, ki so uničili samo v državi Alabama okrog 6000 hektarov gozda.



# Politični teden

## Po svetu . . .

Po Stalinovi smrti je vse izgledalo, da bodo novi oblastniki v Moskvi začeli z drugačno politiko, ki bo vodila do konca tako-zvane „hladne vojne“ med Vzhodom in Zahodom. Znak morebitne spremembe sovjetske politike so hoteli nekateri videti v tem, da so novi oblastniki v Moskvi podarjali, kako se želijo sestati s predstavniki zapadnih velesil, to je demokratičnega sveta, na posebni konferenci. Na tem posvetovanju predstavnikov Zapada in Vzhoda naj bi rešili vsa še nerešena mednarodna vprašanja. Tako je izgledalo vse do časa, ko so iz Moskve nenadoma sporočili, da je odstavljen eden glavnih novih sovjetskih oblastnikov Lavrentij Pavlovič Berija. Od tega časa naprej nadaljujejo v Moskvi s Stalinovo politiko „hladne vojne“ med Vzhodom in Zahodom.

Začetkom so na Zahodu še verjeli v novo moskovsko politiko „pomirjenja“ in so predlagali, naj bi se sestali zastopniki zapadnih treh velesil in sovjetske zveze v švicarskem mestu Luganu. Iz Moskve je prišel odklonilen odgovor. Nato so še enkrat predlagali, naj bi se kljub vsemu sestali predstavniki „velikih štirih“ dne 9. novembra v Luganu. Pa tudi na ta nov predlog je prišel iz Moskve odklonilen odgovor.

### Bermudska konferenca

Ker pa ni bilo mogoče pustiti zelo važnih mednarodnih vprašanj nerešenih, rešiti pa jih morejo samo velesile, so določili „veliki“ zapadnih treh velesil — to je Združenih držav, Velike Britanije in Francije — da se sestanejo dne 4. decembra na Bermudskih otokih sredi Atlantskega oceana. Na tej konferenci, ki naj bi trajala do 8. decembra, se želijo pogovoriti predsednik Eisenhower in ministrska predsednika Churchill ter Laniel o tem, kakšni so uspehi dosedanje skupne politike zapadnih treh velesil. Na podlagi teh ugotovitev bodo nato „veliki trije“ napravili načrt za bodoče skupno delo pri reševanju mednarodnih vprašanj in prav posebno pri nastopanju proti četrtemu, to je proti Sovjetski zvezi. Ta namreč noče poslati svojega zastopnika na konferenco o razpravi ureditve važnih mednarodnih vprašanj. Najvažnejši in verjetno tudi najučinkovitejši ukrep močne volje skupnega nastopanja zapadnega sveta proti vzhodnem svetu bi bil v skupni obrambni pogodbi. Te skupne obrambne pogodbe, takozvane Evropske obrambne pogodbe, ki naj bi izpopolnjevala Atlantsko obrambno pogodbo, se Sovjetska zveza najbolj boji. Zato poizkuša oblastniki — popolnoma v smislu Stalinovih načel — zasejati spor med zaveznike, jih razkrojiti in nato polagoma pritegniti na svojo stran. Že Stalin je pripovedoval, da bo končno nujno moralo priti do spora med zapadnimi zaveznički in celo do vojne med Združenimi državami ter Anglijo in Francijo. S politiko pripravljavanja tega spora sedaj moskovski oblastniki nadaljujejo. Pri tem jim je dobrodošel vsak spor, posebej pa še poizkuša izrabiti veliko nezaupanje Francozov do Nemčije.

Dokler zapadni svet v skupni obrambi proti vzhodnemu svetu, to je proti Sovjetski zvezi in njenim podložniškim državam ni enoten, tako dolgo morejo brez skrbi vladati iz Moskve nad velikim delom Vzhodne Evrope in nad še večjim delom Azije. Kakor hitro pa bi bil zapadni svet enoten v obrambnih načrtih, bi bilo tudi konec sovjetske moči in sovjetske vlade nad velikim delom sveta.

### Sovjeti želijo spor

Zato pa se sovjetski oblastniki tudi bojijo sporazuma, ki naj bi bil dosežen na napovedani konferenci na Bermudskih otokih. Da bi onemogočili ali vsaj odložili to konferenco, je sklical pretekli teden sovjetski zunanji minister Molotov vse inozemske časnikarje v Moskvi in jim je v dolgem govoru dokazoval miroljubnost politike Sovjetske zveze. Poudarjal je pripravljenost moskovske vlade za skupni razgovor z zapadnim svetom. Ni pa povedal, da stavi sovjetska vlada za to konferenco take pogoje, ki jih zapadni svet nikakor ne more sprejeti, ako noče sam sebe obglaviti že pred začetkom skupnih razgovorov. Verjetno bo pred sestankom „velikih treh“ na Bermudskih otokih poizkušal Molotov še na ta ali drugačen način doseči odložitev konference in vsaj deloma zasejati spor med zapadnimi zaveznički.

Kot jabolko spora bodo uporabili Sovjeti predvsem nezaupanje Francozov do Nemcev, da bi tako onemogočili odobritev Evropske obrambne pogodbe v francoskem parlamentu. Te dni so razpravljali o tej pogodbi v belgijskem parlamentu in belgijski zunanji minister van Zeeland je odkrito pozval belgijski parlament, naj v interesu miru odobri pogodbo o skupni evropski armadi.

Nadalje bodo Sovjeti uporabili kot jabolko spora tudi nerešeno tržaško vprašanje. Ker to vedo Amerikanci, jim je toliko več na tem, da bi bilo tržaško vprašanje preje rešeno. Zato so zapadnemu svetu tudi tako neprijetni nemiri, ki so jih izzvali italijanski prenapeteži v Trstu. Seveda povzročitelji nemirov sami niso šli na ulice, tja so poslali otroke in mladoletne študente, sedaj se pa razburjajo, ko je policija proti tem demonstrantom nastopila. Amerikanci in Angleži pa so v tem slučaju izrazili odkrito, da ne verujejo italijanskim trditvam, da so Tržičani sami iz protesta do jugoslovanskih zahtev šli na ulice demonstrirati. Tržičani, in sicer pravi Tržičani, ne oni doseljeni iz Italije, se prav dobro zavedajo, da nimajo v Italiji kaj iskati. Sicer Tržičani tudi niso navdušeni nad morebitno priključitvijo Trsta Jugoslaviji, pač pa zagovarjajo in dokazujejo gospodarsko odvisnost Trsta od zaledja. Ni namreč zaledje odvisno od Trsta, ampak je Trst odvisen od zaledja.

Dogodki v Trstu so gotovo vplivali tudi na to, da so se utrdile zveze med državami Balkanske zveze. V Beogradu so se namreč sestali vojaški strokovnjaki Turčije, Grčije in Jugoslavije ter so tam sklenili čim ožje vojaško sodelovanje med temi tremi balkanskimi državami. Ker sta Turčija in Grčija članici Atlantske zveze, je s tem tudi Jugoslavija posredno pritegnjena v skupino držav Atlantske zveze.

## . . . in pri nas v Avstriji

O dveh važnejših dogodkih moramo poročati iz minulega tedna. Prvi je zunanje-političnega značaja, drugi je popolnoma notranje-političnega značaja, četudi je v zvezi z zunanjim ministrom.

## Za Svobodno tržaško ozemlje

Že v zadnji številki „Našega tednika“ smo poročali o izjavah proti odločitvi angleške in ameriške vlade z dne 8. oktobra 1953 o predaji cone A Svobodnega tržaškega ozemlja Italiji.

Proti taki odločitvi in za Svobodno tržaško ozemlje se je izjavila dne 12. oktobra tudi Slovenska narodna zveza v Ameriki. Kakor hitro je Slovenska narodna zveza v Ameriki izvedela za usodno odločitev angleške in ameriške vlade, je sklicala izredno sejo, na kateri je sklenila, da pošlje predsedniku Eisenhowerju brzojavko, v kateri protestira proti tej odločitvi.

To brzojavko je poslala Slovenska narod-

Za sredo popoldne, dne 18. novembra t. l., je sklican koroški deželni zbor na redno jesensko zasedanje.

Na dnevnem redu tega zasedanja je predvsem poročilo in predlog o deželnem proračunu za leto 1954. — Med drugimi točkami dnevnega reda je predlog o obnovi obrtne šole v Celovcu, o gradnji novega poslopja za realno šolo v Celovcu, o gradnji nezgodne postaje v Beljaku, o izvoznih možnostih kmetijskih pridelkov, o gradnji dravskega mosta pri Velikovcu in elektrarne pri Kazazah.

Predlog deželnega proračuna predvideva za leto 1954 dohodke v višini 238.246.300 šilingov, izdatke pa v višini dohodkov. To je redni proračun, ki je v dohodkih za 12.668.700 in v izdatkih za 7.491.000 šilingov višji od proračuna za tekoče proračunsko leto. V izrednem proračunu je v predlogu med izdatki predvidena vsota 25.274.000 šilingov. Skupni predlog proračuna je torej: Dohodki 238.246.300 šilingov in izdatki 263.800.300 šilingov. Primanjkljaj znaša torej 25.544.000 šilingov.

Med izdatki zavzema največjo vsoto splošna uprava (61.508.400), sledijo pa policija (9.000), šolstvo (9.976.100), kultura (6 milijonov 332.300), skrbstvo in pomoč za mladi (19.152.000), zdravstvo in telesna vzgo-

že v zadnji številki „Našega tednika“ smo poročali

### o obisku jugoslovanskega ministra Koča Popoviča na Dunaju.

Ko pa smo zadnjo številko „Tednika“ zaključili, je obisk še trajal. Jugoslovanski zunanji minister je bil na Dunaju od ponedeljka do četrtega dopoldne. Po trodnevnih razgovorih s predstavniki avstrijske vlade je bilo izdano skupno uradno poročilo, v katerem je rečeno med drugim:

„Razgovori so potekali v ozračju medsebojnega razumevanja in proučena so bila vprašanja, ki se tičejo obeh dežel. Temeljito je bilo proučeno vprašanje gospodarskega sodelovanja obeh držav. Podpisan je bil sporazum o avstrijsko-jugoslovanskem letalskem prometu. — Doseženo je bilo soglasje za ureditev vrste pravnih vprašanj, ki se tičejo obeh dežel. — Glede avstrijske imovine v Jugoslaviji si bodeta obe državi prizadevali najti praktično ureditev v duhu prijateljskih odnosov in dobrega sosedstva obeh dežel. Kar zadeva jugoslovansko imovino v Avstriji, bo avstrijska vlada olajšala njeno vnovčenje in izkoriščanje. — Obisk je pripomogel k zbliznanju stališč obeh vlad v mednarodnih vprašanjih in k poglobitvi odnosov prijateljstva in dobrega sosedstva med obema državama. V tem smislu sta obe vladi sklenili povišati svoji poslaništvi v Beogradu oziroma na Dunaju v veleposlaništvi.“

Sicer v tem uradnem poročilu ni nikjer omenjeno, da so se na Dunaju razgovarjali tudi o pravicah koroških Slovencev, vendar pa so se zelo verjetno razgovarjali na Dunaju tudi o tem vprašanju. Ko so namreč pri povratku v Jugoslavijo vprašali v Mariboru časnikarji Koča Popoviča, če je bilo na Dunaju govora tudi o vprašanju manjšin, zlasti o vprašanju slovenske manjšine na Koroškem, je Koča Popovič odgovoril: „Kar se tiče vprašanje koroških Slovencev, menim, da je vprašanje manjšin in njegova realna rešitev povezana z izboljšanjem odnosov med sosednjima državama. Če se ti odnosi korenito popravijo, tedaj so dani vse boljši pogoji za reševanje manjšinskega vprašanja.“

Drugi važni dogodek v avstrijski notranji politiki pa je

### odstop zunanjega ministra dr. Karla Gruberja.

Že v zadnji številki „Našega tednika“ smo

na zveza predsedniku Eisenhowerju dne 12. oktobra.

Slovenska narodna federacija v Kanadi je ob tej priliki poslala kanadskemu zunanjemu ministru L. B. Pearsonu daljšo vlogo, v kateri tudi protestira proti anglo-ameriški odločitvi z dne 8. oktobra.

Nadalje je Slovenska narodna zveza v Ameriki posredovala pri ameriških organizacijah ukrajinskega, belo-ruskega, hrvatskega, litvanskega, latvijskega in estonskega porekla, da bi vložile vloge v korist obstoja Svobodnega tržaškega ozemlja in da bi podprle brzojav Slovenske narodne zveze predsedniku Eisenhowerju.

## Koroški deželni zbor

ja (58.101.600), gradbe, obnova stanovanj in naselij (39.404.400), javne naprave in pospeševanje gospodarstva (21.051.900), gospodarska podjetja (1.578.000), finančna uprava in uprava premoženja (21.412.600).

Glavna vsota med izdatki so osebni izdatki. Skupno je vseh deželnih uradnikov in nameščencev ter ostalih uslužbencev vseh vrst 4.196, za katere je predvidena vsota 88.874.800 šilingov.

Med izdatki so našteje nekatere ustanove, ki so v izključno dobro nemškemu delu prebivalstva. Za slovenski del prebivalstva takih ustanov ni. Vendar pa ni nikjer rečeno, da zato slovenskemu delu prebivalstva ne bi bilo treba plačevati davkov za vzdrževanje teh izključno nemških ustanov. Pravično tako postopanje prav gotovo ni, ravno pri plačevanju davkov pa je vsak najbolj občutljiv.

Škotske univerze naj bi navezale tesnejše stike tudi s slovanskimi narodi. Znana škotska zgodovinarica Agnes Mure Mackenzie je pred kratkim objavila v listu „The Scotsman“ zanimiv predlog, naj bi si škotske univerze organizirano porazdelile med seboj gojitev poglavljenih stikov s tujino. Univerza v mestu Dundee (vzhodni Škotski; šteje 179.000 prebivalcev) pa naj bi pri tem prevzela skrb za podobne stike s slovanskimi deželami.

omenili, da je vzbudilo veliko pozornost pisanje zunanjega ministra dr. Gruberja v knjigi spominov o razgovorih leta 1947 med takratnim kanclerjem ing. Figlom, sedanjim kanclerjem ing. Raabom in komunističnim poslancem dr. Fischerjem. Zaradi takega pisanja, ki deloma obremenjuje oba kanclerja, posebej pa še OeVP, je sklicalo vodstvo OeVP strankini odbor petorice. Ta odbor se je sestel takoj po odpotovanju jugoslovanskega zunanjega ministra. Zelo čudno bi namreč izgledalo, ako bi na podlagi poročila tega odbora odstopil zunanji minister ravno med bivanjem jugoslovanskega gosta na Dunaju.

Na seji odbora petorice v OeVP je podal zunanji minister dr. Gruber izjavo, v kateri trdi, da ni imel nikdar namere podtikavati v knjigi spominov omenjenim osebnostim OeVP (Figl, Raab) nepatriotično delovanje. Nadalje obžaluje zunanji minister, da so njegove izjave v omenjeni knjigi povzročile sumničnja in napačne ugotovitve in zaključke. Zato je sedaj po zahtevi zunanjega ministra napačno, da je take stvari objavil v svoji knjigi spominov. V zvezi s to izjavo je nato zunanji minister dr. Karel Gruber ponudil zveznemu kanclerju ing. Raabu svoj odstop. Zvezni kancler je odšel nato v soboto k državnemu predsedniku dr. Körnerju ter mu predlagal, naj sprejme odstop zunanjega ministra, vendar naj ga naprosi, da vodi še naprej posle zunanjega ministrstva, dokler ne bo imenovan nov minister.

V zvezi z odstopom zunanjega ministra dr. Gruberja socialisti branijo ministra, zagovarjajo ga in napadajo odbor petorice pri OeVP, ki da je izsilil odstop ministra. — Vsak nepristrani pa se bo moral vprašati, kakšen povod je mogel imeti zunanji minister dr. Gruber, da je v svoji knjigi spominov osumil bivšega kanclerja dr. ing. Figla, kakor da bi bil ta sposoben prodati Avstrijo komunistom. S tem pa je seveda škodoval tudi ugledu stranke, ki ga je predlagala za zunanjega ministra. Škodoval pa je končno tudi ugledu države same, katere zunanji minister je bil dr. Gruber dolgo vrsto osmih let.

Kdo bo naslednik Grubarjev kot novi avstrijski zunanji minister, še ni odločeno. Nekateri bi želeli na to mesto bivšega kanclerja dr. ing. Figla, drugi tirolskega državnega poslanca dr. Gschitzerja, nekateri pa mislijo, da bo posle zunanjega ministra prevzel zvezni kancler ing. Raab sam. Ob slovesu zunanjega ministra moramo omeniti še, da je dr. Gruber kot zunanji minister na vseh konferencah po vsem svetu, kjerkoli so govorili o Koroški, vedno trdil, da imajo koroški Slovenci v Avstriji ne samo zajamčene, ampak tudi v resnici vse pravice. Stvar pa je taka, da je v resnici že samo jamstvo zelo pomanjkljivo in da so zato tudi pravice še bolj pomanjkljive, kar je gospod zunanji minister gotovo prav dobro vedel. Kljub temu pa je o teh pravicah govoril, namesto da bi predvsem svetoval odgovornim ministrom v državni vladi in pa posebej deželni vladi na Koroškem, naj te pravice koroških Slovencev, o katerih je toliko govoril po svetu, že končno tudi oživotvorijo. Na to pa je gospod zunanji minister dr. Karel Gruber pozabil . . .

Dne 9. novembra je sprejel zveznega kanclerja ing. Raaba sovjetski visoki komisar v Avstriji Ivan Iljičev in mu sporočil, da sovjetska zasedbena oblast prepušča v celoti radiodajno postajo Dunaj II avstrijski vladi. S tem je opustila sovjetska zasedbena oblast tudi cenzuro nekaterih oddaj na tej postaji.

V finančnem in proračunskem odboru državnega zbora razpravljajo o predlogu proračuna. Za vsako poglavje dajejo pristojni ministri pojasnila in sprejemajo nato predloge poslancev. Pri vsem tem je slišati zelo veliko lepih besed iz ust ministrov in iz ust poslancev, ki so člani finančnega in proračunskega odbora. Bojimo se pa, da bodo kmalu po teh razpravah vse lepe besede pozabljene.

Britanske zasedbene oblasti so izpraznile večje število stanovanj v Lienzu (11 stanovanj, 1 kasarna, 4 koče) in v Špitalu (25 stanovanj, 1 hotel, 1 trgovski lokal, 2 kasarni in športni prostor). Nadalje so izpraznili Angleži še nekaj stanovanj v nekaterih drugih krajih. V Beljaku pa bodo izpraznili Angleži večje število stanovanj začetkom leta 1954. Upamo, da bodo izpraznili Angleži vsaj nekaj stanovanjskih prostorov tudi v Celovcu, kjer imajo med drugim še sedaj zaseden velik del stanovanjskih in pisarniških prostorov v Mohorjevi hiši.



# V DOMAČI ZEMLJI NAJ POČIVA!

† Valentin Picej

V soboto, dne 14. novembra, je nepregledna množica mož in žena spremljala Voglovega očeta v št. Primožu na pokopališče v št. Vidu v Podjuni. V 76. letu starosti je smrt pretrgala nit življenja možu, ki je bil nekako simbol vse okolice.



Leta 1901 se je Maticev sin Folt na Zamanju priženil k Voglu v št. Primožu. Priden in pošten slovenski fant je tam pri Voglu ustvaril srečno družino, ki je držala zvestobo idealom, katere je prinesel s svojega doma in idealom, ki so bili doma tudi v Voglovi hiši. Kristjan in Slovenec je bil pokojni od prvega do zadnjega dne. Taka je tudi družina, kateri je načeljeval celih 52 let in take so tudi družine, ki so rastle iz njegovega rodu.

Kot gostilničar je bil poznan daleč naokoli, postrežljiva je bila njegova hiša, njegova odločna beseda je tudi presekala slučajno nastale razprtije v gostilni in tako so moža vsi spoštovali, ki so ga poznali. Najvidnejši izraz tega splošnega spoštovanja pa je bil v tem, da so ga občani postavili skozi dolga leta za župana rikarske občine. Kakor je njegov stric Picej - Furjan vodil uspešno in v zadovoljstvo vseh škocijansko občino, tako je Voglov oče vodil rikarsko občino. Kot župan je pomagal, kjer je le bila možnost pomoči in občani se njegovega dela tudi še danes, ko že deset let ni več rikarske občine, z zadovoljstvom spominjajo. Skozi leta je posredoval kot poštár vsej ožji okolici dobre in včasih tudi žalostne novice. Z vso njemu lastno vestnostjo je vršil tudi to službo.

Po teh poslih je stal on v ospredju javnega življenja tega kraja. Bil je gostilničar, bil je župan in bil je tudi poštár.

Pri vsem tem ogromnem delu, ki ga je opravljaval za druge in za javnost, pa je bil pokojni dober mož in dober družinski oče. Voglovo družino je dičilo lepo število otrok. Sedem fantov je spravil s svojim delom in s svojo skrbjo do doma in do kruha. Njemu otroci niso bili breme, marveč poslanstvo, ki mu ga je naročal dom, zakon in tudi slovenski narod. Saj smemo še dandanes s ponosom ugotoviti, da je številnost otrok posebna odlika slovenskih in krščanskih družin. Le redko kdaj pa najdemo v družini tako skrb za napredek in obstanek otrok, kakor smo ga videli in občudovali pri Voglovi družini.

Najpreje je poskušal pokojni z dokupom zemlje razširiti življenjsko možnost Voglovi hiši, ker on ni gledal v svoji gostilniški obrti, marveč v zemlji korenine posestva. Skrbel pa je pokojni tudi za tiste sinove,

ki so morali po zakonu naravnega družinskega razvoja od hiše. Tako ukoreninjeno hišo je prepustil svojemu sinu Foltu, ki pa prevzema po svojem očetu tudi veliko poslanstvo Voglove hiše.

Sinu Vladotu je kupil Pušnikovo kmetijo, da bi tam na zemlji rasla krepka slovenska in krščanska družina. Krutost vojnih dogodkov pa je pretrgala to družinsko srečo. Pač pa smemo z veseljem ugotoviti, da Vladotova žena spoštuje ideale, ki jih je Vlado prinesel iz Voglove hiše.

Sinova Poldej in Franc sta se po očetovi previdnosti oprijela obrti. Poldej je bil krojač v Sinči vasi, Franc pa je čevljar v št. Jakobu pri št. Petru na Vašinjah. Kakor sina Vladota, so tudi sina Poldeja vojni dogodki strgali iz družinskega življenja, njegovo ženo pa še pahnili v zapor. Voglov oče pa se je tudi v polni meri zavedal svoje življenjske naloge kot Slovenec in je poslal tri svoje sinove v študij na gimnazijo. Mohor, Jože in Dolfej so obiskovali celovško gimnazijo. Mohor in Jože sta se posvetila duhovniškemu poklicu in tako je Voglova družina na Koroškem dala dva duhovnika. Dolfej pa je študiral svetovno trgovino na Dunaju in je sedaj uradnik pri koroškem finančnem uradu.

Tako je poskrbel mož korenjak za svojo družino, za svoje otroke. Le malo imamo v svojem narodu in tudi v vsej deželi takih primerov.

Pokojni pa ni gledal le na rast svoje družine, njemu je bila pri srcu tudi slovenska prosveta. Pod njegovo streho so se odigravale kulturne prireditve koroških Slovencev, v njegovi hiši so bile gospodarske in kuharske razstave in on je s svojim doprinosom sam pomagal, da so bile vse te prireditve tudi uspešne. Tudi v tem pogledu prevzema sin Folt naročilo svojega očeta kot varuh Voglovega doma. Če danes razširja ta svoj dom, ga bo gotovo razširil tudi za slovensko prosveto in gospodarske potrebe.

Tako odlično slovensko družino so zajeli tudi valovi sovražnosti, ki so začetkom druge svetovne vojne hoteli preobraziti obličje naše koroške dežele. April 1942 je oropal tudi Voglovo družino doma in imetja. Matere Elizabete sicer niso mogli odgnati od doma in iz domovine, ker je bila težko bolna, Voglovega očeta in sinovo družino pa so odgnali v tujino v taborišče. Radi težke bolezni se je Voglov oče leta 1943 zopet vrnil na Koroško, sinova družina pa je šele poleti 1945 zopet videla svoj dom v št. Primožu.

Zveza slov. izseljencev in Narodni svet koroških Slovencev sta položila na grob pokojnega venca v znak žalosti ob smrti tako odličnega Slovenca.

Zdi se nam, ko pišemo to poročilo o po-

kojnem slovenskem korenjaku, da se odmotava film petdesetih let slovenske koroške zgodovine za ta šentviški okraj.

Ne bomo se torej čudili, da se je pogrebni slovesnosti udeležila taka množica naroda. Petnajst duhovnikov poleg dveh domačih je korakalo pred krsto. Šmihelski zbor pod vodstvom gospoda Miha Sadjaka je prepeval kot moški in kot mešani zbor žalne pesmi pred Voglovim domom, gospodarji okolice so korakali v žalnem sprevodu in njegovi sotrpini izseljenci so bili med žalujočimi. Tako smemo danes zapisati, da se je slovenska Koroška poslovila od zaslužnega Slovenca. Pogrebne obrede

je vodil mil. prošt Lenart Trabesinger iz Pliberka od hiše žalosti do cerkve, iz cerkve do groba pa častni kanonik in prošt doberlovaški g. Aleš Zechner. G. častni kanonik Zechner se je tudi ob grobu z globoko dojetim govorom poslovil od pokojnega in mu tam ob grobu izrazil zahvalo za vzor slovenskega in krščanskega družinskega očeta.

V imenu otrok pa se je sin Jože, župnik v Šmihelu nad Pliberkom, zahvalil svojemu očetu za vso skrb in ljubezen in zahvalil se je vsem, ki so dali pokojnemu častno spremstvo na zadnji poti na domače pokopališče.

BRSLJANSKI:

## DUŠI

pesnika — pobratima Srečka Kosovela, pokopanega v Tomaju na Krasu<sup>1</sup> V pokrajini jesenski, žoltih<sup>2</sup> krizantemah, iščem Tebe, pobratim, v kraški vasi, ko žrjavica izpod pepela tli v večer: „Kdo išče dušo Srečka Kosovela?“ Molčijo vsi, iz selskih dimnikov valí v mrak se běli dim.

Spominjaš one se jeseni, Srečko, kadar sredi žalostne vasice v vijoličasto nebò sva zrla Krasa, skoz meglíce v zlate zamaknila se zvezdice?

„Poslušni, daleč tam so zašumeli bori dume,“<sup>3</sup> dejal si — take bile Tvojega srcá so strune.

„Kdo spasil<sup>4</sup> bo naš rod,“ vprašal plaho si ob trepetanju blede lune.

Jaz: „Gospa Sveta!“ K nama pristopile angelske so trume.

<sup>1)</sup> Srečko Kosovel, pesnik Krasa, se je rodil 18. marca 1904 v Sežani, umrl 27. maja 1926 v Tomaju. Spesnil je nad 600 pesmi, spisal nad 250 kratkih črtic, okrog 30 dramskih prizorov, nad 100 esejev in razprav. Kosovel je eden izmed največjih bogoskalcev.

<sup>2)</sup> žolt = rumen

<sup>3)</sup> Duma = narodna balada, ki so jih peli na Ukrajini kobzarji (glasbilo kobza); so to pesmi žalostnega razmišljanja o domovini.

<sup>4)</sup> spasiti = rešiti, odrešiti.

## Pesem obirske lipe

Blizu naše cerkve hira lipa. — Bila nekđaj silno je drevo. Danes pa — srce mi tožno utripa — črno duplo še štrli v nebo!

Niti strela, niti moč stoletja niso zmogli ji življenja vzeti; z dupla je vzbrstelo polno cvetja, da bi smela le še s ptički peti.

Zdaj v jeseni — oh bolestna slika! — golo, prhlo vse kot ruševina... V duplu sova žalostno skovika; da, skovik je lippe bolečina!

Tam ob zidu — onstran so grobovi — čuva tiho kakor križ gomilo, redkih vej žalobni so glasovi: kaj je tukaj že faranov bilo!

Svatje vriskali so mimo tod, šli k poroki so z nevesto belo; kadar je pomnožil kdo svoj rod, h krstu z botri dete je hitelo.

Mimo tebe, lipa, so farani prišli mnogokrat pa tudi s krsto. — Zrla si s sočutjem v grob prerani, molila si z žalujočo vrsto...

Glase vse iz stolpa ti umevaš, pomniš Turke, ki so tu divjali; s svojo starostjo nam razodevaš: da so davno že Sloveni stali! —

Danes zovemo ta kraj sejmišče, zraven tam je hiša še Županca. — Lipa, davnih dedov že svetišče, kaj si doživela že vrh klanca!

Mnogo ve naš človek, mnogo zna, a o lipi le vedo še stari. — Narodnosti majejo se tla, domišljija nas moderna kvaril!

Lipa, preden se razsuje duplo, s slavnim bom Obirjem pel še tebi! Kadar bo trohnelo moje truplo, rad bi tebe čutil še pri sebi...

V a l. P o l a n š e k

J. Š. Baar — Al. Nemec:

## ZEMLJA IN LJUDJE

R o m a n

(44. nadaljevanje)

Klasek je obdan z novim odborom v drugem kotu dvorane kar žarel, se smehljaj, si vihaj in nategoval brke. Opozicija je stala poparjena in povešala glave. Sram jo je bilo. Rajši bi se vdrla ne vem koliko sežnje pod zemljo, samo da ji ne bi bilo treba sedeti na zatojni klopi.

Tudi Cimbura je stal, stal je kakor na trnju in se prestopal. Kakor da so njegove velike noge stale boste na razbeljenih ploščah štedilnika, ne pa na deskah in obute v močne škornje. Tako mu je bilo nerodno in čakal je, željno je čakal, da bi se oglasil Kečlik in povedal: „No, kaj jaz nisem dober in pošten sosed? Jaz smem biti nekaznovano pregažen, razžaljen? Kaj pa naše občinsko pravo in naš domači red — nič ne velja?“ Kečlik pa je lezel v dve gubi, vrtal je z očmi po tleh in molčal.

„Tak, povejte, kaj pravzaprav imate zoper gospoda Klaska?“ se je zdajci glasilo od predsedniške mize. In spet vse tiho. Kaj vse je o tem našel Jaroš med potjo — tu pa stoji kakor nem — niti ne bevskne. Pa jeziki Hornik — molči kakor riba — niti ne mrdne z ustnicami. Tam na drugem koncu pa se Klasek napihuje, drzno nanje gleda in se jim v oči zaničljivo smeje.

„Pustite mene, sleve,“ se je oglasil v to mučno tišino in z desnico odrinil od sebe kopicu sosedov. Ti so se zelo radi umaknili in si veselo oddahnili. Takoj jim je bilo drugače pri srcu. Celó glave so dvignili in pogumno pogledali po dvorani.

„Ah, Cimbura, Cimbura je tudi tu,“ so ga veselo pozdravili celo člani zastopništva. Kateri ga še niso poznali, so ga radovedno ogledovali od nog do glave, kajti govorica o njem je že davno krožila po vsem okraju. „Da, tudi Cimbura si je drznil priti,“ se jih je lotil hrust, „in povedal vam bom, zakaj si mi tule ne želimo Klaska za župana. To je takole — si mislimo — da ta, ki ne zna gospodariti na svojem, ne bo znal niti na tujem.“

„To je žalitev,“ je zavpil Klasek in skočil pokonci, kot bi ga pičil. Toda tudi Cimburi je bilo po tem krikju, kakor če konja z ostrogo spodbodeš. Z obrazom se je obrnil h Klasku in zapil vanj svoje stroge oči, da je Klasek svoje povedal in se za korak umaknil.

„To je resnica, če te pa žali, čemu pa si jo žele slišati,“ je trdo nadaljeval Cimbura. „Bili smo izzvani, da povemo, zakaj te nočemo za župana — pa niti jaz te nočem in zase bom povedal zakaj. Imaš dobro hišo, morda najboljšo zemljo v občini, čeprav ne mnogo, toda na njej imaš najslabši pridelek. Slabo in pozno orješ, malo gnójiš, toda zato dobro streljaš in izvrstno govoriš. Ko bomo volili lovca ali mešetarja, ti bom dal svoj glas, toda za župana te nočem. — Nočem nadalje zato, ker kvariš občino, posebno mladino. Učiš jo pitja in kvartanja, izvabljaš jo od doma v gostilno. Rodoljub je temu praviš, toda to je pijančevanje. Gospodje te hvalijo, govoriijo ti „gospod Klasek“, ti pa, neumni kmet, to veruješ in druge preziraš. Če se mora pravi rodoljub do noči po gostilnah valjati, cigare kaditi, posestvo zanemarjati, čas in denar zapravljati, kričati in se pripraviti, potem nisem in nočem biti rodoljub. — Od strahu se tresejo

žene pri nas, ko se zve, da bodo v Pisku volili poslanca, da bo poslanec govoril, da bo shod ali tabor, ker vnaprej vedo, kako bo Klasek može pregovoril in v kakšnem stanju in kdaj se bodo vrnili moške iz Piska. Tako služiš domovini sicer z usti, toda v resnici si velik njen škodljivec — in, če bi bili vsi Klaski, bi narod in domovino spravili v grob. Zapomni si, kar ti javno povem, ob svoj grunt boš prišel, prodal ga boš, parceliral, vsakomur boš prodal, kdor bo dal več — celo židu ali celo Svarcenbergu. K temu vodiš tudi ostale kmete. Spravljaš jih na beraško palico, z njimi pa občino in z njo domovino in narod. Zgini, če je treba, in niti vrana ne bo za tabo zakrakala, kajti čvekačev lahko narod zgubi na kupe. Če pa pride tvoj grunt v tuje roke in za njim drugi in tretji, je pa vsaka taka zguba greh nad domovino in dragim narodom — in zato te nočem za župana. In tudi zato te nočem, ker si lenuh. Pokaži roke in vsak bo videl to na njih napisano. Imaš mehke in nežne roke kot pisar — flinto in karte prijemaš z njimi, namesto za otiko in plug; prstan nosiš namesto žuljev. Pogospošil si se — in zato, če bi jaz vladal, bi te dal iz vasi pregnati in te zapreti sem med gospodo v Pisek, da nam na vasi ne bi kvaril mladine in nam vsem ne dajal slabega zgleda.“

Gospodje ob dolgi mizi so se zavedali. „Žali, žali,“ so skakali pokonci gosposki uradniki in z njimi meščanje. „To niso dokazi, to je zasebno Klaskovo življenje, to nikogar nič ne briga,“ so kričali drug čez drugega.

„Pravim, da to ni žalitev, temveč resnica,“ je trdo nasproti vsem ponovil Cimbura in odtrgal oči od Klaska. Kakor po te-

pežu tako „dobro“ je Klasku bilo, kakor če bi ga iz škripca pustil, tako si je oddahnil, ko ga je Cimbura pustil z oči. Vest mu je sicer rekla „Cimbura govori resnico“, toda užaljeno samoljubje in domišljavost so divjale v njem.

„Tožil bom, Cimbura, tebe bom tožil — za razžalitev časti.“

„Toži, kar toži. Nisem tak kakor ti, da bi komu čast ukradel, potem pa zbežal. Obstanem pri besedi tu ali kjer koli in slovesno izjavljam, da te nočem priznati za župana, ker te imam za najnespametnejšega človeka v vasi, ki ne ume upravljati niti petdeset korcev lastne zemlje in zato ne more voditi niti občine, niti okraja. Tako, to sem hotel reči. — Sedaj pa zbogom,“ in zasakal se je na peti ter med globoko tišino odšel. Ko je že stal med vrati, se je spametovala tudi „njegova stranka“ in odšla za njim.

Molk v okrajnem odboru je pretrgal odvetnik.

„Gospod Klasek,“ je prijazno govoril osramočenemu, pobitemu kmetu, „tega si ne dovolite, če hočete, vam napišem tožbo in videli boste, kako ga bom uščipnil.“

„Tak, napišete, in čimprej,“ je strupeno izbruhnil Klasek.

Putimski spor se v tem zasedanju ni poravnal. Pregovarjali so sicer Klaska, da bi se radovoljno odpovedal svoji novi časti, toda o tem niti slišati ni hotel. „Rekurz bom vložil, če me ne potrdijo, bom pognal to na Dunaj — ne popustim in ne odneham, pokazal jim bom, kaj je putimski Klasek.“

„Tako je — prav je tako,“ ga je podpihoval odvetnik in tedaj je tudi Klasek odšel s svojimi zvestimi.

(Dalje prihodnjič)



## CELOVEČ

Nedeljska služba božja je ob pol deveti uri vsako nedeljo v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

## ŠMARJETA V ROŽU

„Hladna jesen že prihaja...“ pojejo ponekod naši fantje, ki so si še ohranili čut za lepoto naše pesmi. In tožijo: „Treba se bo ženiti, pa nimam zbrane ljubice“. A vendar se vedno zopet uveljavlja moč narave in sila ljubezni. Znajdejo se in ustvarijo topla gnezdeca, da jih pozimi ne zebe preveč. Že v zgodnji jeseni — še sredi obilnega dela, sta se poročila Čebrov Šimej, pd. Korenjak in Mici Mak pd. Sončnikova iz Sel, ki je služila na rojstnem domu pri Čebur. Kramarjevo natakario Ano Baumgartner, rodod iz Labudske doline, je odpeljal na svoj dom Ludovik Buchreiter, brat Kramarjeve gospodinje. Preselila se je na Otravco v glinjski fari. Oba para je poročil g. Anton Cvetko v namestništvu domačega gospoda, ki so se mudili na odih na jugu.

Meseca oktobra pa so se ukorajžili za zakonski stan še nadaljni pari: Zaveršnikov, Joza Varh, je uresničil svojo že dolgo znano namero in vzel Frido Germačnik za ženo. Rodom iz Zgornjih Libuč pri Pliberku je širom sveta pozabila govorico svoje matere in se je bo zopet priučila ob Zaveršnikovi mami, kateri bo dobrodošla kot začasna pomoč. Po Mlinarjevo Mici Schneider v Dulah pa je prišel Tevlnov Rudi Čertov iz Sel, ki si je na Bajtišah kupil majhno hišico in potreboval lastno ženico. In Pelkov dom na Vrhu je dobil po dolgem obotovanju vendar mlado gospodinjico, katero je Jurij pripeljal iz svoje bivše selske fare v Šmarjeto. Gotovo bo naš priznani prosvetaš dobro igral življenjsko igro s svojo Justo Malc. Bajtnikova Dolfi Bergman je za svoj poročni dan prihitela iz Železne Kaple med svoje domov. Reberski gospod A. Marašek so jo poročili na naši podružnici sv. Tomaža z Viljemom Gregoričem. Istočasno je stala v farni cerkvi pred poročnim oltarjem Pavlinova Mici Ogris. Ženinov krstitelj, župnik pri sv. Mar-

## Daruj tudi Ti za Starčev spomenik!

jeti v Noreji na Štajerskem, g. Franc Tauss, so ji govorili lepe besede na skupno življenjsko pot s Kristlno Malecem. Na veseli svatbi, ki je bila na nevestinem domu, je vzbujal med domačini posebno pozornost ženinov stric Franc. Star je že 75 let, je mladostno zaživel ob slovenski pesmi, katere iz svoje mladosti še ni pozabil, čeravno se je že pred par desetletji s svojimi starši preselil v nemški del zelene Štajerske. Mogoče se ob tem možakarju ukorajžijo tudi naši fantje, da se za enake prilike priučijo tudi par domačih slovenskih pesmi! — Menda zadnji v ti jesenski sezoni nas je nepričakovano presenetil Cigovčev Hanzej Jaklič, nadučitelj v Selah, s svojo poroko s Šivelno Kristino Zausnig. V četrtek, dne 29. oktobra, sta si ob mirni večerni uri obljubila zakonsko zvestobo za skupno življenjsko pot. — Vsem novoporočencem želimo obilo sreče in zadovoljstva, v križih življenja pa vztrajnosti in zvestobe; enemu kot drugemu pa številni, zdrav in priden zarod, ki jim bo v ponos in pomoč!

Vmes se je oglašil mrtvaški zvon in nam naznanil, da nas je nenadoma zapustil Božičev mož Valentin Magedin, na Kočuh, zadnji v fari tega imena. V četrtek, 15. 10., smo ga pokopali na domačem pokopališču. Bil je dobrega srca in zelo ustrežljiv. Želimo, da bi mu Bog bil mil sodnik!

Poročamo o večjih in manjših spremembah, ki so se izvršile v občini in fari. Z začetkom novega šolskega leta so nastavili našega dosedanjega učitelja 4. razreda, g. Matija Rupacher-ja, na glavno šolo v Borovljah. Namesto njega so nam poslali g. Maksa Smrekarja, rodod iz Borovelj, katerega pa so po dveh mesecih predstavili v Feldkirchen. Morda zato, ker pač ni imel usposobljenostnega izpita za pouk na dvojezičnih šolah. Njega nasleduje Anton Hribernik, rodod iz Sel, ki pride k nam iz Hodiš. Od tam je svojčas sodeloval pri „Slavčih“. Morda še nas nauči kako domačo pesem izpod Košute in Črnega vrha. Istotako ob začetku šolskega leta se je preselil iz Šmarjete g. Winfried Marinič. Podelili so mu nadučiteljsko mesto v Ločah. Bil je pred in med vojno nadučitelj v St. Jakobu v Rožu in je po daljšem presledku prišel za učitelja na našo šolo. Ker mu pri razpisu nadučiteljskega mesta niso ugodili, je sedaj



## Pri nas na Koroškem

zaprošil za Loče. Njegov razred je prevzela naša dosedanja učiteljica začetnikov, ga. Marija v. Petrasko, roj. Rupacher. Z novinci pa se trudi novodošla gospodična Josefina Rebernik, rodod iz Kotmare vasi. K nam je prišla iz Zilje, kjer je poučevala na šoli v St. Štefanu. Vodstvo šole upravlja nadučitelj Franc Startinig, ki pa je poleg tega še namestnik predsednika MGVS Schneerosse. Želimo, da bi učiteljsko in vzgojiteljsko delo naših učiteljev obrodilo bogate sadove!

Tudi pri občini so nastale spremembe: g. Martin Wutte, p. d. Toml na Zgornji-vasi, je iz zdravstvenih razlogov odločil županske posle. Bil je pred leti cerkveni ključar naše podružnice in dolgoletni član cerkvenega sveta. Za župana ga je kandidirala ÖVP. Medtem upravlja županske posle podžupan Andrej Woschitz, p. d. Šuštar iz Kočuhe.

Iz razpisa tajniškega mesta vidimo, da je postala prosta služba tajnika pri naši občini. Dosedanji tajnik g. Hubert Kumer, doma iz Dobrle vasi, je zaprosil in tudi dobil službo tajnika v Šmihelu pri Pliberku. S 1. januarjem 1954 nastopi tajniško službo novi tajnik, kdor bo pač prošil za njo in kdor jo bo dobil. Želimo si vestnega, zmožnega in ustrežljivega domačina, ki bo tudi z nami čutil.

Ta mesec nas zapuščajo tudi naš dolgoletni dušni pastir. V skoro 13 letih so mnogo doživeli med nami. Saj so pastirovali med nami v težkih letih vojne in povojne dobe. Večkrat jih je klicala in zaslisevala nemška gestapo. Dolga leta so imeli v župnišču in farnem domu SS-policijo, vmes ogrsko honved, nato partizane in dalj časa angleško posadko. In ko so sprostili farno dvorano in začeli zbirati farno mladino v kulturnih prireditvah, je nekatere zablelo. Začeli so rovariti in tožariti tu in tam. A so odnehali, ko so spoznali, da merodajni pravilno ocenjujejo delo in trud dušnega pastirja. Poleg rednega dušnega pastirstva so nas gospod s prirejanjem tečajev duhovnih vaj hoteli versko poglobiti in nam pokazati pot k vrelcem božjega življenja. V skrbi za lepoto božje službe so se mnogo trudili za lepo cerkveno petje. Naj jim Bog obilno povrne. Z molitvijo jih bomo podpirali pri delu v novem, večjem in težjem delokrogu! — Pripravljamo se, da lepo sprejmemo novega župnika, ki ga nam pošilja Bog po našem škofu. In inštalacija ni vsakdanja reč. Le poredkokdaj jo fara doživi. Šmarjeta jo je zadnjič doživela pred 22 leti. Tokrat pričakujemo inštalacijo novega župnika na prvo adventno nedeljo.

## ST. VID V PODJUNI

Advent se približuje, zato moramo še hitro poročati o porokah. V zadnjem času sta se poročila Marta Mokina, p. d. Vinklarjeva in Franc Žerjav, lesomerec na Reberci. — V nedeljo, dne 25. oktobra, pa se je oženil Jožef Mišic, mladi Tonic iz Rikarje vasi. Ker je dobil nevesto iz Belovč pri Dobrli vasi, so ju poročali mil. g. kanonik Zechner v dobrolski stolnici. Ženitovanjsko slavje se je nato vršilo v gostilni pri Prosenu. Ženinovim sorodnikom in sosedom je skrajšal pot v splošno zadovoljstvo avtopodjetnik Štefan Sienčnik iz Dobrle vasi. Novoporočencem iskreno čestitamo in jim želimo na novi življenjski poti obilo blagoslova božjega.

Koncem preteklega meseca se je preselil od Podgornika v svojo novo hišico Janez Jernej, ki si je sezidal hišico na bivšem župnijskem travniku poleg Klaverja. Družbo mu dela v sosedni vili Anton Kumer. — Vreme imamo že dalje časa zelo deževno, samo praznika vseh svetnikov in vernih duš dan sta bila še do neke mere lepa, nato pa je spet začelo deževati in še celo nekaj snega se je naletelo.

## SV. LENART PRI 7 STUDENCIH

Nismo še zaspali in tudi na zimsko spanje se ne pripravljamo. Zato je pa res skrajni čas, da se zopet enkrat oglasimo.

Mnogo je novega, mnogo sprememb in zapisati ter javiti je to treba. Najprej gremo k šoli. Kakor drugod po Koroškem so tudi nam vzeli en razred in tako imamo sedaj samo pet razredov. Učiteljica Frankl Marjeta nas je zapustila in se preselila z

naše šole v Podkloster. Za njo bo to bolj pri roki, kajti tam je doma in ji ne bo treba ob slabem vremenu se podajati na tako dolgo pot med nas. Za ves njen trud se ji zahvalujemo, kajti bila je res dobra učiteljica in otroci so jo imeli radi.

Na njeno mesto je prišla iz Sveč žena dr. Kurscha. Poleg tega nas je moral zapustiti učitelj Franz Zwick, gotovo spet komu ni bil po godu in moral je oditi. Sedaj je v Melvičah v Ziljski dolini. Bil je še mlad, toda kljub temu dober učitelj in zelo priljubljen pri mladini. Tudi njemu najlepša hvala za trud z našo mladino.

Naše župnišče dobiva počasi novo lice. Pretekle tedne je bilo vse polno delavcev v župnišču, ki so opravili, kar je bilo potrebno. Tako upamo, da bo naš novi g. župnik rajše ostal pri nas in se bo pri nas srečnega počutil.

Romanja h Gospe Sveti smo se udeležili v lepem številu. Kar z dvema avtoma smo se podali na pot, nazaj grede pa smo bili pri Naši Gospej na Otoku. Tako smo doprinesli tudi mi delež k našemu skupnemu romanju.

Nekoliko nas je iznenadila vest, da je postal avto dražji in da bodo povišali tudi železnico. Da ravno zopet pri nas začenjajo s podražitvijo, ko moramo vsak šiling dvakrat obrniti, predno ga izdamo. Naj bi rajši zvišali davke za zasebne avtomobile. Ti tega ne bi čutili. Mi pa, ki se s svojim avtom ne moremo voziti, pa moramo zopet plačati. Morda bo pa ta podražitev le za to, da bodo s tistim denarjem, ki ga bodo s podražitvijo dobili, plačali vozne stroške zasedbenim oblastem, da se bodo preje lahko za vedno peljale domov.

Za letošnje Vse svete se je nabralo ogromno ljudi na našem pokopališču. Saj že dolgo nismo imeli na ta dan tako lepega vremena, kot ravno letos. Grobovi in sploh vse pokopališče je zgedalo kot rožni vrt. Pogled na pokopališče je bil izredno lep.

Po vseh svetih se je podalo več naših deklet v znano šolo šolskih sester v St. Jakobu, da se tam pripravijo za poznejše življenje. Vsem tem želimo obilo uspeha pri učenju.

Ako je kdo premočan, tudi ni dobro, kajti oko postave ne vidi rado, da se taka moč kaže po cestah. Zato so pa nekoga odpeljali v kraj, kjer si bo lahko ohladil svojo jezo. Kakor smo pa zvedeli, se dotični znaša sedaj nad zidovi te stavbe. Toda to mu ne bo nič pomagalo, kvečjemu mu bo tako dejanje podaljšalo dobo bivanja tam, kjer si preganjajo čas s kruhom in vodo.

## RADIŠE

Že dolgo se nismo oglašili s sončnih Radiš. Vzrok temu je bilo neprestano slabo vreme, vsled česar se je zavleklo in otežilo pospravljanje pridelkov in sadežev. Moramo priznati, tudi nekaj lenobe je bilo vmes. Zato pa hočemo danes popraviti zamudo in hočemo napisati nekaj novic.

Pri košnji otave je nenadoma zadela srčna kap Jožefa Oraže-ta, p. d. Štruca v Kozju. Nihče pač ni mogel pričakovati, da bo mož orjak tako hitro umrl. Še v nedeljo je kot cerkveni ključar pobiral cerkveni offer pri obeh svetih mašah, naslednji dan pa je že ležal na mrtvaškem odru. Pokazalo se je, kako neizpodbitna resnica je v Prešernovem izreku:

Noč in dan so odprta groba vrata.  
al' dneva ne pove nobena prat'ka.

Velika udeležba pri pogrebu od daleč in blizu je pričala, kako je bil miroljubni in skoz in skoz verni in pošteni mož na splošno priljubljen. Z njim je izgubila sosedščina dobrega sosedu, fara dobrega farana, ki je zvesto in neustrašno izpolnjeval svoje verske dolžnosti, ne oziraje se na levo ali desno. Cerkev je izgubila skrbnega ključarja. Zdaj pa čaka pokojni na trobente glas na poslednji dan, poleg svoje farne cerkve, kamor je kljub enurni oddaljenosti celo svoje življenje hodil vsako nedeljo in praznik vedno in točno k maši dajat Bogu, svojemu Stvarniku in dobrotniku, čast in hvalo.

V sredo, dne 4. novembra, smo izročili na našem pokopališču materi zemlji Lucijo Thaler, rojeno Lakner, p. d. Tončevo ma-

## Katoliško prosvetno društvo v Globasnici

## V a b i l o

V nedeljo, dne 22. novembra, ob pol 3. uri popoldne priredi Katoliško prosvetno društvo v Globasnici pri šotarju lepo ljudsko igro v 5 dejanjih

## „GOSPOD MORA BITI“

Igra je vzeta iz življenja, je poučljiva, in bo gotovo vsakemu ugajala. Zato ne zamudite te ugodne prilike in si jo oglejte. S to igro obenem pričnemo delo v letošnji prosvetni sezoni.

O d b o r

ter na Radišah. Njen brat Valentin Lakner je pel pred dobrimi štiridesetimi leti v naši cerkvi novo mašo. Že leto nato pa je kot nadebudni in goreč duhovnik umrl kot kaplan v Svečah. Drugi brat Janez je istotako kot mlad doktor umrl. Oba sta pokopana na Radišah. Rajna Lucija je doživela 72 let. Dolgo vrsto let je zvesto stala ob strani svojemu možu Alojziju Thalerju, dolgoletnemu organistu in pevovodju naše cerkve. Njemu gre v prvi vrsti zahvala, da imamo danes na Radišah tako izvrstni cerkveni pevski zbor. — Rajna je s svojim možem vzgojila 7 vernih in narodno zavednih otrok, med katerimi je eden učitelj. Naj ji Bog podeli večni mir, zaostanim pa naše iskreno sožalje!

## KAMEN

Kamen raste, se širi: na nekdanjem župnijskem svetu ob cesti proti Mohličam vstajajo hišice, druga za drugo. Sedem jih že stoji, nekaj pa jih bo še zrastle. Torej kar majhno delavsko naselje. — Tu se je pretekli teden zgodila težka nesreča, katere žrtev je bil Brodnikov Hanzi.

Hanzi je bil uslužben pri železnici. Z veliko pridnostjo je letos postavil sebi in svoji družinici lično hišico. Pred dobrim mesecem se je preselil vanjo. V petek zvečer je prišel iz službe, pa je še stopil v sosednjo Malo vas po mleko. Ko se je vračal, mu je na ovinku — nekaj korakov od njegove hiše — s silovito naglico nasproti privozil nek fant iz Mohlič in se z vso močjo zaletel vanj. Udarec je bil tako hud, da se je Hanzi na mestu zgrudil z udrtim čelom in nosom. Še isti večer so Hanzi prepeljali v celovško bolnico, kjer se še zdaj zdravi.

## PRIBLA VAS

Da ne bodo dragi bralci „Našega tednika“ mislili, da jim sporočamo samo žalostne vesti, hočemo danes povedati še kaj drugega.

Z letino smo letos kar zadovoljni. Rž je sicer malo slana poškodovana, vse druge žitarice pa so izvrstno obrodile. Krompirja imamo dovolj, le škoda, da nima prave cene. Kar je bilo odvišnega krompirja, smo ga spravili v Miklavčevo, kjer ga bodo prekuhali v spirit. Sadja pa pri nas ni bilo, spomladanski mrz je uničil vse cvetje. Mošta torej ne bomo imeli, razen če si ga bomo kupili od drugod. No, bomo pa zapeli tisto: „Če žejta te, napij le brez strahu se iz studenca, zakličiči zraven prav glasno: Živela abstenenca!“ — Sicer pa imamo pri nas res prav izvrstno pitno vodo.

Krme smo letos tudi dosti pridelali, da bo tudi naša živina imela dovolj sena in detelje. Skrbijo nas pa davki, komaj enega plačas, že pride drugi poziv za plačilo. No, vse bi še bilo, če bi tudi naši kmečki pridelki imeli primerno ceno. Tako pa nas tarejo skrbi, kako naj dobimo za vse stroške zadosti dohodkov.

Hišice rastejo tudi pri nas kakor gobe po dežju. Seveda mora pa delavec zelo varčevati, da si more kaj pomagati. Pa tudi kmetje poizkušajo svoja gospodarstva čim bolj modernizirati, da bodo mogli gospodariti pri velikem pomanjkanju kmečkih delavcev.

## MOKRIJE

Star izrek pravi: „Pojdaj v Mokrije, tam pa bokro (fletno) je, pojdaj pa gorta bolj, tam je še bolj.“

Tako smo sklenili tudi mi zadnje okto-brsko nedeljo in šli v Grabaljo vas na poroko Jurija Šturma, p. d. mladega Vrečjaka iz Mokrij, ki se je poročil z Anico Marolt, p. d. Čičkovo. Poroka je bila v cerkvi sv. Danijela z večerno mašo, med katero je igrala godba katoliške mladine iz St. Primoža. Po poroki smo se vsi podali v gostilno k Pušniku, kjer je pač vsak prišel na svoj račun. Novoporočencema želimo mnogo let srečnega in zadovoljnega življenja, naj bi vzgojila zdrav in krepak rod, vreden svojih prednikov.



Dobavitelj vseh bolniških blagajn. Proizvaja: Bandaže, proteze, pasove proti kili, bolniške pasove (Leibbinden), moderce, specialne vložke po modelu, gumijaste nogavice po meri.

Ortopedična delavnica Ustan. 1921

**FRANZ TRAUNER**

Celovec, Lidmanskýgasse 22-24, telefon 47-88

## Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 4. strani)

### BREŠKA VAS

V nedeljo, dne 8. novembra so krstili g. kaplan malega Walterja Močilnik. V Celovcu je prišel na svet. Mati pa je hotela, naj bo krščen v domači fari, kar je tudi prav. Drugače je potem ob koncu leta slaba bilanca s prižnice.

### LETINA

O nas ne preberete drugega kot o smrti, ali poroki, kar se le redko zgodi. Danes enkrat pa veselo novico. Družina Vincenc Telič in Marija Telič, rojena Novak, sta dobila družinski naraščaj. Mali Mirko, tako so ga krstili pri svetem krstu, bo gotovo tudi tak dober tenorist, kot je ata; upamo, da se že sedaj vadi, da mladi materi ni dolg čas. Je kar prav tako, saj mora imeti dobra pljuča, da bo mogel tudi pozneje dati koncerte, kakor nas oče razveseljuje s svojim lepim tenorom. Za botro je bila Stefanija Novak, p. d. Kordežinja na Letini.

### SPREMEMBE MED SLOVENSKIM DUHOVNOSTVOM

Iz Dobrole vasi je bil premeščen v Celovec k mestni župniji št. Hlj. Jožef Gabruč. — Iz Celovca je odšel na župnijo Podgorje dr. Janko Hornböck, ki je prevzel tudi skrb za rožeško dekanijo. — Iz Podkarnoske je odšel na župnijo na Krčanjah Mihael Laura, ki bo soupravljal tudi župnijo na Kneži. — Iz Smarjete v Rožu odide za župnika v št. Jakob v Rožu Andrej Karicelj. — Iz Medgorij v Smarjeto v Rožu odide za župnika Janko Lampichler. — Iz Podgorij je odšel za župnega upravitelja v št. Vid v Podjunu Jože Kunstelj. — Iz Beljaka je odšel v Pliberk Janko Valjavec. — Iz št. Vida v Podjunu je odšel v Celovec k novi župniji pri sv. Jožefu (Siebenhügel) dr. Srečko Zamjen.

## „KELAG“ naj plača en milijon šilingov

V „Našem tedniku“ smo že poročali o tožbi celovskega advokata dr. Pavla Jobsta, ki zahteva, naj mu Koroška elektricitetna družba „KELAG“ izplača za njegove advokatske stroške veliko vsoto, to je okrog en milijon šilingov. Ti stroški so po navedbi dr. Jobsta nastali v času, ko je bil dr. Jobst še tudi finančni referent koroške deželne vlade. Sedaj trdijo zastopniki družbe „Kelag“, da so vedno bili prepričani, da vrši vse posle pri obravnavanju Koroške elektricitetne družbe dr. Jobst kot finančni referent koroške deželne vlade in ne kot advokat. Dr. Jobst pa trdi nasprotno, da je vršil te posle kot advokat in ne kot finančni referent deželne vlade.

## Kotiček kranjskega Janeza

„Katerega naj prinesem — starega, sladkega ali ježenega?“

Jaz sem glasoval za sladkega, Jože in Mojca sta bila na tem, da prinese ježenega, gospodarjev sin pa ni prav vedel, s kom naj potegne in zato se je glasovanja vzdiral.

Tako smo se lotili novega mošta, pri tem pa je pretiila staremu moštu nevarnost, da se bo v sodu skisal. Mojo veliko, pa čisto nepotrebno skrb, kaj če se bo lanski mošt skisal, je gospodar potolažil — češ da tudi jesih (kis) rabimo za solate.

„Pa se ne bojiš, Jože, da ne bi mošt, ki še ni očiščen, povzročil sitne motnje doli v prebavilih?“ je mene spet skrb imela.

„Pamet, pamet! Moj želodec je kot bi bil cementiran, razen lakote vse prenese. Repico premelje, bo menda mošt tudi — vsaj jaz bi tako dejal,“ je menil kranjski Jože.

In smo ga res pridno pili dan za dnem. V hladnem vremenu nas je ogrel, v vročini ohlajal, otožnost preganjal in veselje nam je vračal. Tak je bil Kočmarjev mošt.

Tam enkrat zgodaj na poletje mi je Jože potožil, da z njegovim črevesjem ni nekaj povsem v redu. Prav čudno ga je včasih včipnilo, da bi rad bevsnil kakor mlado

### POMOČ V NEZGODAH

Vedno večjega pomena je hitra in izdatna pomoč ob nezgodah. Zato je bila v Celovcu nujno potrebna posebna nezgodna postaja. Zaradi pomanjkanja primerne prostora pa je bila nezgodna postaja začasno nameščena v Sanatoriju „Maria Hilf“ pod Križno goro (Kreuzberg). Zaradi omejenega prostora pa ni bilo mogoče sprejeti vseh bolnikov, katerih je bilo zaradi vedno večjega števila raznih nesreč in poškodb pri delu vedno več.

Zato je bilo nujno potrebno zgraditi poslopje za nezgodno bolnico. Prostor za to novo bolnico so izbrali ob cesti v Weidmannsdorf, kjer je v razmeroma kratkem času zrastle obširno trinadstropno poslopje. Nova bolnica v zdravstvenem oziru odgojarja vsem sodobnim zahtevam in pridobitvam zdravniške vede. V soboto, dne 14. novembra, je bila slovesna otvoritev tega tako potrebnega dobrodelnega doma.

Zbrane goste je pozdravil predsednik zavarovalnega zavoda proti nezgodam. Anton Vitzthum. Med gosti pa so bili škof dr. Köstner, deželni glavar Ferd. Wedenig s člani deželne vlade in številni drugi.

Generalni direktor zavoda za nezgodno zavarovanje dvorni svetnik dr. Karpus je v svojem govoru očrtal zgodovinski razvoj nezgodne postaje v Celovcu. Pod vodstvom šef-zdravnika nove postaje dr. Meier-Stauf-fer-ja so si nato gostje ogledali ureditev nove bolnice, o kateri bomo še posebej pisali.

### KOLIKO DENARJA SMEŠ NESTI V INOZEMSTVO

Avstrijska narodna banka daje od 1. novembra letos na razpolago potnikom v inozemstvo države, ki so članice Evropskega gospodarskega sveta (OEEC) inozemska plačilna sredstva v vrednosti 2.600 šilingov (=100 dolarjev) na osebo in leto. Za otroke do 12. leta je dovoljeno vzeti s seboj tujega denarja do vrednosti 1.300 šilingov. Tuja plačilna sredstva kot ček, kreditno pismo, nakazilo ali tudi v bankovcih in kovanem denarju je mogoče dobiti pri Avstrijski narodni banki in njenih podružnicah ali pa v bankah in menjalnicah.

Razen tega sme vsak potnik brez posebnega dovoljenja vzeti s seboj v inozemstvo še po 1.000 šilingov.

Članice Evropskega gospodarskega sveta so države: Belgija, Luksemburg, Danska, Zapadna Nemčija, Francija, Grčija, Irska, Italija, Holandska, Norveška, Portugalska, Švedska, Švica, Turčija in Velika Britanija.

Že pred leti smo v „Našem tedniku“ opozorili, da je protizakonito, da je mogel in smel biti dr. Jobst istočasno član koroške deželne vlade in pa advokat, ki je vlado zastopal. Takrat našega opozorila niso upoštevali. Dogodki pa so pokazali, da je bilo takratno naše opozorilo popolnoma pravilno in umestno. Ako bi takrat to našo opozorilo upoštevali, ne bi prišlo do možnosti, da more dr. Jobst zahtevati en milijon od družbe „Kelag“, ki je javno podjetje.

Zaradi obolenosti glavnih prič je bila obravnava pred celovskim sodiščem preložena. O poteku razprave, oziroma o razsodbi pa bomo svoječasno poročali.

psé, pa le ni. Da bi bilo vsaj domačega tobaka še kaj! Z dimom se tak črevesni mrčes prežene. Pa ga ni bilo za orehovo lupino nikjer stakniti. Že tam v marcu sta s Francijem zadnje tobakove šture obelila in v časopisnem papirju pokadila. Kaj prida okusa ni bilo, kadilo se pa je. Tona bi koj skuhal čaja, če bi Jože le malo omenil, kako trpi, pa je molčal in meni je namignil, naj le nikar nič ne črhne o tem. Čaj je le bolj za otročad in morda še za ženske, pri takem hrustu pa čaj nič ne zaleže, četudi bi se skopal v njem.

Ko mi je Jože v drugo pravil, da se mu tudi ponuja navzgor smrdeča kislina, takrat sem jaz povzel besedo. „Ali te nisem v jeseni svaril, da nikar toliko ne vli-vaj v se mošta, ki še ni očiščen? Zdaj pa imaš iz groša drobiž! Kaj pa so kiselkaste sline drugega kakor „trebar“, ki se ti je nabral v želodcu in črevesju?“

Jože me je gledal začudeno in prestrašeno, jaz pa sem mu jih pravil: „Če boš zdržal, te bom jaz izpral temeljito. „Ketno“ ti bom spustil skozi veho v notranjost, pa sem in tja te bom trkalikal, prav kakor umivam Kočmarjeve sode.“

„Lahko se norčuješ,“ se je Jože branil.

„Če bi tebe tako prijelo, stavim, da bi rezal kakor pečena lisica.“

Pri nas doma so vedeli povedati, da je na svetu največ češnjevca cvetja in pa fantovskih obljub. Kakor pri vsaki stvari, je tudi v gornjem primeru nekaj izjem. Kranjski Janez ni veliko obljubljal koroškimi dečvam, kar pa je obljubil, bo vedno držal — pa Kejžove češnje so se ono leto lepo izkazale. Če mi ne bo kdo oporekal, bom trdil, da sta na vsakem pedlju zrastle po dve češnji. Ni čudno, če je drevo izgledalo v jutranjem soncu kakor velikanski goreči grm — in prav tako ni čudno, če je Jožeta zmedlo, da je padel v skušnjave.

V noči od sobote na nedeljo so oblaki tiščali prav k tlom in lilo je v malih presledkih vso noč. V taki temni noči po pol-

noči narahlo Jože pretrga moj spanec. — „Slišiš, Janez, kako dež pada?“

„Seveda slišim! Naj le pada, saj si pod streho.“

„Jaz ne morem spati;“ je spet pričel milo tožiti. Ta prekleti trebar v črevesju me bo s sveta spravil.“

„Le mene bi bil poslušal, kaj ti nisem o pravem času pravil!“

„Veš, Janez, na kakšno misel sem prišel? Jutri zjutraj, če bo količkaj prenehalo deževati, se bom šel Kejžovih češenj nazobati. Prejšnjo nedeljo sem šel dol mimo — kar vid mi je jemalo, tako nebeško lepo so se češnje lesketale v jutranjem soncu.“

Še in še mi je pravil, kako bo vse lepo izpeljal, da bo volk sit in koza cela.

Bomo drugič stopili za njim malo pogledat.

Kranjski Janez

## Operacije v zimskem spanju

Jeseni, ko je listje odpadlo in začno neprijetni hladni vetrovi naznanjati nastopajočo zimo, se marsikatera gozdna žival pripravlja na zimsko spanje. Medved išče svoj brlog, polhi lezejo v votle bukve, druge živeli zopet hočejo prespati v špranjah in luknjah. Njihovo spanje ni navadne prirode, temveč je le globoka omamljenost pri znižanem krvnem pritisku in zmanjšani telesni toploti. Krvni obtok je počasen, enako tudi dihanje. Marsikdo med nami bi si skoroda zaželel takega zimskega spanja, da bi se izognil vsem zimskim nevšečnostim.

Kot trdijo znanstveniki, je takšno zimsko spanje le počasni način življenja. Dva Francoza, dr. Huguenard in dr. Laborit, zatrjujeta, da je mogoče s pomočjo njune metode dobavljati človeškemu telesu novo, izredno obrambno orožje proti marsikateremu bolezenskem napadu. Po vzgledu živalskega zimskega spanja sta dosegla otpornost organov pri človeku.

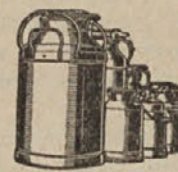
Znano je, da mraz štiti razne mikroorganizme in tudi živo celico, dasiravno ogroža življenje višjih organizmov. Iznšli so lokalno ohladitev, s pomočjo katere je možno ohraniti napadeno stanišče tako dolgo, dokler ne pride čas za operacijo. Pri tem so ugotovili, da se da s tem doseči tudi popolno neobčutljivost, ki dovoljuje kirurgu nemoteno operiranje. Toda vse te omenjene, lokalne posege s pomočjo mrzlot, so zasenčila odkritja prej imenovanih francoskih znanstvenikov. Doslej so zdravniki mislili, da je treba človeške odporne sile okrepiti, ako hočejo bolnika podpreti v obrambi proti boleznim. Sedaj pa kaže, da bi mogli človeku bolj pomagati, ako bi zmanjšali njegovo obrambno reakcijo in bi spravili njegovo telo v stanje počasnega življenja kot je to pri živalih v njihovem zimskem spanju. Razni poskusi so pokazali, da je možno doseči resnično otplost nevrovegetativnega sistema in s tem stanje, ki je enako živalskemu zimskemu spanju.

Tako je dr. Laborit prišel do presenetljivega odkritja, ko mu je uspelo s pomočjo direktnega vpliva na nevrovegetativni sistem doseči brezčutnost ali anestezijo brez uspavalnih sredstev. Pravkar je izdal knjigo, v kateri formulira svoj novi način takole: „Pri vsem tem gre za to, da lahko spravimo telo, ki ga hočemo narkotizirati, v takšno stanje, za katerega zadostujejo le lahka sredstva in v dozah, ki bi v drugih slučajih ne povzročila zadostne brezčutnosti za operacijo. To sredstvo znižuje v zimskem spanju presnovo in povzroča otplost, ki preprečuje vsako pljučno komplikacijo in izloča tudi druge nevarnosti pri operacijah. Ker zapade bolnik v popolno zimsko spanje, prenaša težke operacije prav dobro, operacije, ki bi bile drugače gotovo smrtno nevarne.“

Pri operacijah so se zdravniki že od nekdaj bolj takozvanega operacijskega šoka. Pri novem načinu nankoze pa ta strah odpade, ker zmanjšuje reakcije. Pač pa traja dalj časa, predno se bolnik zopet zaveda; toda ves potek je mnogo bolj miren. Hladna metoda vzame precej časa, kajti bolniki ostajajo po dva do tri dni v svoji otplosti. Medtem pa jih zdravniki stalno nadzorujejo z ozirom na njihovo splošno stanje, temperaturo, dihanje itd. V tem stanju nimajo bolniki nobenih potreb, ker ničesar ne jedo in tudi ničesar ne izločajo. Rane se ne gnojé, pač pa se celijo bolj počasi. Priprave za operacijo po tem načinu prično že nekaj ur poprej in sicer obstojajo te v injekcijah novega sredstva. Bolnika pokrijejo z ledenimi obkladki. Priprava pa je nezadostna, ako bolnika mrazi, kajti to je znamenje, da njegov živčni sistem še reagira.

Opisane nove metode so se do sedaj po-

služili le v slučajih, ko je kazalo, da bo kirurški poseg izredno težak. Ravno še pred nedavnim je uspelo dr. Laboritu rešiti življenje nekemu dečku, ki je imel vnetje slepiča. Zaradi predora gnojnega črevesa se je razvilo smrtnonevarno vnetje trebušne mrene. Deček je bil že nezavesten in moder po telesu, ko ga je zdravnik še rešil iz objema smrti. Deček je potem hitro okreval, ostala mu je le majhna črevesna fistula, katero pa so tudi kmalu odpravili. Zanimiva je tudi izjava istega zdravnika, ki se glasi takole: „Nekega bolnika smo dali na hladno zaradi posebno resne operacije. Njegova telesna toplota je padla na 30 stopinj nad



ŠTEDILNIKI, živalni stroji, kotli, mlini, drobilniki, posnemalniki, radio-aparati in vsi ostali kmetijski in gospodinjstvi stroji najceneje in pod ugodnimi pogoji v zalogi strojev

**Johan Lomšek**

ZAGORJE — ST. LIPŠ, P. EBERNDORF

ničlo, to je skoro sedem stopinj pod normalno. Potrebovali smo sedem ledenih oblog, preden smo ga ohladili. Zdajle se ravno kar prebujajo iz spanja in v nekaj urah ne bo ne duha ne sluha o znižani temperaturi pri njem. Zdravniki so smatrali poprej nekaj takega za nemogoče. In v resnici stoji v vseh klasičnih medicinskih knjigah, da znaša notranja toplota, ki jo človek še lahko prenaša nekoliko več časa brez smrtno nevarnosti, okoli 33 stopinj. Toda tu imamo operiranega človeka, ki je preživel več ur pri 30 stopinjah, torej tri stopinje pod takozvano smrtnonevarno telesno toploto. Bolnik se je res prebudil iz svoje otplosti in na njem ni bilo opaziti nobenih posledic. Bil je videti kot da bi se bil prebudil iz dolgega spanja.“

Morda bo v kratkem takšno spanje pomnilo velikanski preobrat v medicini in veliko korist za bolnega človeka!

Dr.-K.

## Vse umira

Kar iz tal na dan priklje, vse umira in razpada — strti upi, prazna nada.

Vrelec izpod skal izvira, čas mu točno ukazuje, kam naj svoj izvir prestavi.

Čas stoletne hraste ruje, cvet od drevi je do davi, rušijo se gorske skale.

Rod za rod izumira, starajo se pevska grla, hripajo glasovi hvale.

Bežnost bo gore podrla, sonca bodo kakor iskre vso toploto izžarela.

In potem bo otemnela luna, naša dobra znanca, niti ena zvezd ni večna.

Vse umira brez prestanka. Tudi moja pevska struna prej al' slej bo onemela.

Duša, ki je dih od zgoraj, pa bo vso neskončnost srečna v raju vekomaj živeła.

Limbarski



## Kulturno delo v Celovcu

Slovensko kulturno društvo v Celovcu je začelo letošnje prosvetno delo med celovškimi Slovenci s prireditvijo „Gospod mora biti“. V soboto, dne 14. novembra, so se zbrali celovski Slovenci v velikem številu v Kolpingovi dvorani. Pred prireditvijo je tajnik Slovenskega kulturnega društva v Celovcu pozdravil navzoče in jim pojasnil v kratkih besedah pomen prosvetnega dela na splošno in še posebej za celovške Slovence.

Sledila je igra, ki je na splošno zelo ugaljala. Igralci pa so pokazali ponovno svoje velike sposobnosti in tudi veliko ljubezen in trud, s katerim so se pripravili vsak na svojo vlogo. Ne bomo naštevali posameznih igralcev, ker bi morali naštetiti vse povrsti in vsakega bi morali pohvaliti, kako je večinoma dovršeno igral svojo vlogo. Pri skromnih razmerah, kakor so pri celovških Slovencih in še posebej pri slovenskem kulturnem društvu v Celovcu, moremo biti ponosni na našo igralsko družino. Gotovo se igra igralcev naše igralske družine več ali manj razlikuje od poklicnih igralcev, vendar pa smo prepričani, da je prirejanje iger z domačimi igralci vsaj takega pomena, kakor pa so gostovanja poklicnih igralcev. Lansko leto je naša celovška igralska družina s svojim gostovanjem ponesla naše prosvetno delo v številne kraje Roža in Podjune. V novi prosvetni sezoni se je hotelo predstaviti najprej celovškim Slovincem, ki ravno v Celovcu še najbolj pogrešajo vsakega slovenskega kulturnega dela. Zato želimo, naj bi celovško kulturno društvo povežalo v močno kulturno občestvo po možnosti vse, vsekakor pa čim večje število celovških Slovencev. Prireditve, kakor je bila v soboto, dne 14. novembra, je gotovo velik pripomoček na poti k temu cilju.

Zato slovenskemu kulturnemu društvu v Celovcu k sobotni prireditvi čestitamo in želimo, da bi nas spet čim preje povabilo k novi kulturni prireditvi.

## Kapelska

Mi smo preprosti fantje gorat  
Vidimo vsak dan  
vrhe snežene,  
rože planinske,  
dečle z Lepene.  
Lobnik, šmarjeta, Bela, Obirsko,  
hribi, gozdovi, ozke doline,  
bajte, kmetije na strmih rebrih,  
verna podoba so domovine.

Vode šumeče, nemirna kri!  
zmeraj nas mika  
družba vesela!  
Pesem domača  
dušo boš grela.  
Marija v Trnju, nas ne pozabi,  
svet' Miha v fari, Ti nas obvari,  
sreča ostani v naših domovih —  
branimo, kar učili so stari.

R. Vovk

## Slovenske oddaje v radiu

### CELOVEC (val 417,2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji.

22. nov.: 7.15 Verski govor — 8. pesmijo pozdravljamo in voščimo... — 23. nov.: 14.30 Tedenski pregled — Vesele pesmi za veseli začetek tedna. — 24. nov.: 14.30 Zdravnik — Po svetu. 18.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca (poje zbor iz Hodiš). — 25. nov.: 14.30 Za ženo in družino. — 26. nov.: 14.30 Pojejo koroški zbori. 18.30 Pogled v slovensko epiko (II). — 27. nov.: 14.30 Sportni obzornik. — 28. nov.: 8.45 Za naše male poslušalce. — 29. nov.: 7.15 Verski govor — Pesmi in voščila.

### LJUBLJANA (val 202,1, 212,4, 327,1 m)

Zdravstveni nasveti vsak torek ob 17.30. Kmetijski nasveti vsako nedeljo ob 15.30 — Vsak dan ob 19.00 na valu 327,1 m oddaja za inozemstvo.

### TRST II. (306,1 m ali 980 kc sek)

Dnevne oddaje: 7.15—8.30, 11.30—14.45, 17.30—24.00. — Ob nedeljah: 8.00—24.00.

20. novembra: 13.00 Glasba po željah. 14.20 Laha melodije igra pianist Franco Russo. 20.05 Slovenski oktet. 21.00 Tržaški kulturni razgledi. — 21. novembra: 13.00 Šramel kvintet in pevski duet. 15.00 Jarnovič in Dobronič — dva hrvatska skladatelja. 16.00 Oddaja za najmlajše. 16.30 Slovenski motivi. 19.00 Pogovor z ženo. 21.00 Malo za šalo — malo zares. 21.30 Dvořakovi slovanski plesi.

### RADIO VATIKAN

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri.  
Vsako nedeljo ob 18. uri „Verska ura“.  
(val 50,25, 31,10, 25,55 in 196 m)



## IZ SLOVENSKEGA KULTURNEGA ŽIVLJENJA

### SEZNAM IGER

**Sirota Jerica**, pravljica v 4 slikah, 16 oseb, mešane vloge. — **Gospodična Rezi**, šaljiv prizor iz vsakdanjega življenja, 5 oseb, ženske vloge. — **Kuharica**, komičen satiričen spev, kuplet, ena ženska vloga. — **Na Skalnici ali začetek božje poti na Sv. Gori**, igra s petjem v 5 dejanjih, 18 oseb, ženske vloge. — **Pogodba**, burka v treh prizorih, 2 osebi. — **Ivane**, žaloigra v enem dejanju, mešane vloge. — **Ovire**, groteska v 2 dejanjih, 17 oseb, mešane vloge. — **Satan**, igrokaz v 1 dejanju, 3 osebe, mešane vloge. — **Poslednji mož**, veseloigra v 3 dejanjih, 10 oseb, mešane vloge. — **Kulturna prireditev v Črni mlaki**, veseloigra v 3 dejanjih, 30 oseb, mešane vloge. — **Smolar**, komičen satiričen spev, kuplet, ena moška vloga. — **Divji in nedeljski lovci**, komedija v 4 dejanjih s petjem, 13 oseb, mešane vloge. — **Tihotapec**, ljudska igra v 5 dejanjih, 24 oseb, mešane vloge. — **Ob vojski**, igrokaz v 4 slikah, 23 oseb, ženske vloge. — **Kjer ljubezen, tam Bog**, igra v 1 dejanju, 8 oseb, mešane vloge.

### Naše prireditve

#### RADIŠE

Iz poročila z Radiš med domačimi vestmi, bi mogoče kdo sklepal, da smo doživljali pri nas samo žalostne dogodke. Toda ne, naši prosvetitelji so med tem časom uprizorili dve igri. Prva je bila Triglavske rože. V igri je živo uprizorjena brezmejna ljubezen matere do svojega otroka in otroka do svoje matere. Le škoda, da je v resnici v današnjem materialističnem svetu takih požrtvovalnih mater in ljubečih otrok vedno manj.

V drugi igri Vestalke so nam igralci živo predstavili razmere za časa cesarja Nerona. Takrat so se prvi kristjani, zaupajoč na božjo pomoč in vdani v božjo voljo, borili zoper krivičnega poganskega trinoga za svoje najosnovnejše človeške pravice. Ob tem primeru se je človeku nehote zazdelo, da se ta prizor ponavlja že skozi vsa stoletja in tisočletja človeške zgodovine. Na eni strani surova moč in brezobzirna oblast. Ta ne pozna pravice in usmiljenja, ker ne pozna

#### RESITVE

**I. Nagradna slikanica (soba s pohištvo):** Sobi se razlikujeta po sledečih 8 posameznostih: 1. Koledar na desni zgoraj. — 2. Copata. — 3. Krožnik v omari. — 4. List na levi spodaj. — 5. Pepelnik in pipa na vozičku za čaj. — 6. Ležeča knjiga zgoraj v omari. — 7. Levo naslanjalo pri stolu. — 8. Vrvica ogledala na desni zgoraj.

**II. Uganka:** Gregor — Čič — Gregorčič.

**III. Vprašanja:** 1. Mont Everest, višina 8882 metrov (pri tej točki nismo bili strogi, ker nekateri trdijo, da je gorá za nekaj metrov višja, n. pr. 8888).

2. Posnetek in projekcija leta 1898, zvočni film (Vogt, Engl in Masolle leta 1922, fizik. knjiga „Die Zahlen“).

3. Fr. S. Finžgar.

4. 9 okrajev: Celovec mesto, Celovec dežela, Beljak mesto, Beljak dežela, Velikovec, Volšperk, St. Vid, Šmohor, Spital na Dravi.

5. Švice: Bern; Norveške: Oslo; Avstralije: Canberra.

6. Maksimilijan.

## Nagrade so dobili



Nagradno slikanico z vprašanji smo zaključili. Sprejeli smo zelo veliko rešitev, mnogo več kot smo jih mogli pričakovati. Razveseljivo je, da se je mladina tako zanimala za rešitev, pri tem pa tudi starejši niso stali ob strani. Ker je bilo več rešitev zelo dobro rešenih, smo dali dve nagradi več kot je bilo prvotno rečeno, in sicer eno „Slovensko kuharico“ in eno kolekcijo Mausejevih povesti.

Boga, oziroma ga noče poznati. Laž, zvijače, obrekovanja, denunciantstvo, vse pride prav, samo da se obdrži na oblasti in moči. Na drugi strani pa je boguvdana ljubezen, zvestoba in ponižnost, ki vse žrtvuje, vse potrpi, vse prenese, zato pa tudi končno zmaga. Ali ni to zgodovina človeštva skozi vse veke do današnjih dni? Mogočne

### PRVO IN NAJVAŽNEJŠE OROŽJE JE IZOBRAZBA SRCA IN RAZUMA. TO TI TUDI NUDI ŽIVLJENJE TVOJE FARE, NUDIJO TI DOBRE KNJIGE, SESTANKI IN TEČAJI.

države so propadle, veliki narodi so izginili, vladarji in diktatorji vseh mogočih naslovov so pomrli, a človek s svojimi dobrimi in slabimi lastnostmi je kljub vsemu napredku ostal v bistvu povečini tak kot je bil.

Vsi igralci brez izjeme so dovršeno igrali. Videti je bilo, da so se svojih nalog kljub obilnemu politnemu delu temeljito naučili. Živeli so se naravnost čudovito v svoje vloge in očarljiv je bil kolo-ples vestalk. Največja zasluga za lepo uspeli igri gre brez dvoma Rebernikovemu Franciju, bogoslovcu, ki igralcev ni samo učil, temveč je mojstrsko umetniško in igram primerno poslikal tudi kulise. Med igrama je nsatopil tudi sam s silno posrečeno dovornostjo, kar je med gledalci povzročilo obilo smeha. Da je med odmori zapel naš izvrstni pevski zbor več lepih pesmi, je samo po sebi umevno. Škoda le, da udeležba ni bila večja.

#### VABILO

Farna mladina iz Gorenč bo v nedeljo, dne 22. novembra, ob pol 12. uri dopoldne gostovala v Farnem domu v Železni Kapli, ob 4. uri popoldne pa v Narodnem domu v Dobrli vasi. Na sporedu sta dve igri, in sicer verska igra „SV. NEŽA“ in poučno-vzgojna igra „NA VISOKEM“ ter rajanje po narodnih motivih.

K lepi in vzpodbudni prireditvi vljudno vabimo vse Kapelčane in Dobrovaščane in vse prijatelje lepih iger iz kapelske in dobrovske okolice.

Farna mladina

Najboljše so rešili in s tem zadeli nagrade sledeči:

1. nagrado: **Rozi Windisch**, Švica („Slovenska kuharica“ in „Iz mladih dni“ od Finžgarja).

2. nagrado: **Marija Kelih**, Sele („Slovenska kuharica“).

3. nagrado: **Marija Inzko**, Sveče (Mohorjeve knjige: Koledar, Sveti molk - večernice, Domači zdravnik, Junakinja apostolata). Po žrebu!

4. nagrado: **Ilija Barovič**, Loče — Argentina (Album Koroške, Tabor, Prekleta kri, V kraljestvu lutk — Cmoček poskoček, Rotija, Sin mrtvega, Jamnik, Država med gorami).

5. nagrado: **Lipuš Florijan**, Bister Feliks, Marijanišče na Plešivcu (Album Koroške, Tabor, Prekleta kri, V kraljestvu lutk — Cmoček poskoček, Rotija, Sin mrtvega in Jamnik).

6. nagrado: **Justa Kušej**, Smihel (Slovenska slovnica, Prekleta kri, Rotija, V kraljestvu lutk — Cmoček poskoček in Jamnik). Vsem, ki so dobili nagrade, čestitamo in jih prosimo, da čimprej pridejo po knjige. V inozemstvo bomo knjige poslali.

Uredništvo

### ZA DOBRO VOLJO

Povej mi, kje si — pa ti povem, kdo si. — Neki znameniti mož si je ogledoval norišnico. Zaradi neke važne zadeve je moral nujno telefonirati, vendar ni dobil zveze. Ves besen se je tedaj zadril v telefon: „Gospodična, tri sto kosmatih, ali sploh veste, kdo sem?“ „Ne,“ je mirno odgovorila telefonistka, „vem pa, kje ste.“

### Zakonska matematika

„Jaz in moja žena sva eno.“  
„Jaz in moja žena pa deset.“  
„Kako je pa to mogoče?“ se čudi prvi.  
„Moja žena je ena, jaz sem pa ničla.“

### MLADINA PIŠE:

## Odgovor Podjunčanki v Švici

Odkar sem brala v „Našem tedniku“ zadnje pismo iz Švice, mi ne da miru, dokler ne primem za pero, da se dotični lepo zahvalim za prijazno pismence.

V jasen in vesel dokaz nam je to, ko nas vedno in vedno spet nepričakovano razveseljujejo domača dekleta, katera so se iz ikakršnih koli vzrokov morala podati v tujino, da so svoji domovini in narodu še vedno zvesta. Gotovo prav nobenemu, ki se poda po svetu, ni prizanešeno okušati krutost tujine. Zato misli in želje pač ne more ovirati razdalja, da ne bi hitele v svoj rojstni kraj in med svoje drage. Na mestu bo tudi pregovor, da je tujina mačeha. Domovino pa si lahko predstavljamo kot božajočo mamico.

Čeprav mi je usoda prizanesla poskusiti tujino, si lahko predstavljam, kako mora mlado, doma lepo v mili ljubezni staršev ohranjeno deklet, hrepeneti po svojem domačem kraju.

Lepo se glasi pesem, ki pravi:

„Doma preživeti si dneve želim,  
doma tudi umreti se nič ne bojim.  
V gomili domači se spava sladko,  
mi bratci, sestrice rahljajo zemljo!“

Večina vas deklet, ki se nahajate v Švici, ste šla morda res s poštenim in dobrim namenom, si nekaj prislužiti, da si tako pripomorete zagotoviti svoj življenjski obstoj in si tako olepšati svojo bodočnost. Lepa je tudi misel iti malo po svetu radi izobrazbe, ki te bolj usposobi za življenje. Precejšen del naše mladine pa gre v tujino iskat svojo srečo. Vam bi povedala, da jo je v tujini težko najti. Upam, da ne bo odveč, če rečem, da bi bilo mogoče doma treba več zadovoljnosti, pa bi jim ne bilo treba trpeti v tujini. Dokler si mogoče še mlad, zdrav ali imaš celo lep obraz in se znaš narediti prijaznega ter si zmožen dela, te bodo že ljubili in spoštovali. V domovini pa si vedno dobrodošel, tako v sreči kakor tudi v nesreči, v veselju in žalosti. Doma najdeš razumevanje, sočutje in blaga srca, ki te bodo znala v vsaki žalosti in obupu potolažiti.

S prošnjo, da se še kaj oglasite, Vas, vsa dekleta v Švici, prav lepo pozdravlja Podjunčanka

A. R.

## Naša vas

Zame ni milejšega na svetu  
kakor ti, predraga rojstna vas.  
Ne le, kadar si kot v igred v ovetu,  
tudi takrat, ko razpada kras.

Dolgo je, od kar sva se ločila,  
zdaj povsod sem in nikjer doma.  
Ti edina pa si še ostala  
na sredini mojega srca.

Še mi tvoje sapice pihljajo,  
ki tako prijetno božajo  
in stezice pred menoj skakljajo,  
dobri znanci me obkrožajo.

Tvoje njive, travniki, vrtovi,  
pred očmi se daleč širijo,  
vabijo zamišljeni domovi,  
pa se plaho spet zapirajo.

Cerkvica tam doli na ravnini  
ti skrivaj pošilja blagoslov;  
danes je naklonjena mladini —  
vsi starejši so odšli domov.

Drugi me srečujejo obrazi,  
ki jih prej ni videlo oko;  
vsi drugačni klci in izrazi  
mi donijo danes na uho.

Se te ljubim, draga vas domača,  
bolj te ljubim, kakor kdaj poprej. —  
Bog naj ti obilno vse poplača,  
kar prejel od tebe sem doslej.

Limbarski

**Baletna skupina Rolanda Petita** iz Pariza bo prišla vnovič gostovat na newyorški Broadway 19. januarja. V istem gledališču je zadnjič gostovala leta 1950. Sedaj bo nastopala pod vodstvom Colette Marchand s sporedom, ki ga bo še prej izvajala v Londonu in v Montecarlu.

### Mož peresa

No, prijatelj stari, kaj počneš?  
„Začel sem živeti od peresa.“  
„Torej si pisatelj?“  
„Pravzaprav ne. Pisarim svojim bogatim sorodnikom v Ameriko in oni mi pošiljajo denar.“



# Pravilno krmljenje zagotavlja uspeh

Moti se, kdor bi mislil, da je krmljenje enostaven posel. Kdor misli, da je pri krmljenju opravil svojo dolžnost, ako je nasul krmo v jasli in izlil krmo v korito, se moti. **Krmljenje je v resnici umetnost.** Prav gotovo je resnica, da ne bi brez izredno pazljivega krmljenja dosegli tako velikih uspehov v živinoreji v nekaterih inozemskih deželah. Ravno tako je tudi res, da je samo krmljenje, in to skrbno krmljenje, podlaga dobrih uspehov v živinoreji pri naših domačih živinorejcih. Brez skrbnega krmljenja še ni imel nikdo dobrih uspehov pri živinoreji. Pri nas pa večinoma žal krmljenju posvečamo še vse premalo pazljivosti, četudi radi govorimo, da je živinoreja temelj našega kmečkega gospodarstva. **Pravilno krmlimo takrat, kadar krmlimo preudarno ali racionalno.** Nujno pa k racionalnemu krmljenju spada takozvano **posamično ali individualno krmljenje.**

Vzemimo za primer, da nam da prva krava tri litre mleka, druga krava nam daje

12 litrov in tretja krava 18 litrov mleka na dan. Kdor bi te tri krave enako krmlil, kdor bi dajal vsem trem kravam enako krmo v isti množini, ta ne krmi racionalno, ta ne krmi preudarno, ta tudi ne krmi individualno.

Beseda individualno pride od latinske besede individuum, kar se pravi posamezno bitje, posameznik. V prednjem slučaju imamo tri različna posamezna bitja, tri različne krave, tri različne individue. Te tri krave bomo krmlili individualno, ako vsaki izmed teh treh krav krmlimo to, kar vsaka teh treh krav potrebuje. Vsaka od teh treh krav pa potrebuje prav zelo različne količine hranilnih snovi.

Vzemimo dva primera: V prvem primeru so vse tri krave približno enako težke. Zaradi lažjega računanja recimo, da tehta vsaka krava po 500 kg. Vsaka teh treh živali potrebuje za vzdrževanje življenja in za vzdrževanje svoje telesne teže sledeče količine hrane:

Vzdrževalna krma	30 dkg beljakovine in 300 dkg škrobne vrednosti.
Krava, ki daje tri litre mleka na dan, potrebuje še 3x5 dkg beljakovin in 3x25 dkg škrobne vrednosti, torej skupno	15 dkg beljakovine in 75 dkg škrobne vrednosti.
Krava, ki daje po 12 litrov mleka, potrebuje najprej kot vzdrževalno krmo	30 dkg beljakovine in 300 dkg škrobne vrednosti.
K temu pa potrebuje še 12x5 dkg beljakovine in 12x25 dkg škrobne vrednosti, torej skupno	45 dkg beljakovine in 375 dkg škrobne vrednosti.
Krava, ki daje po 18 litrov mleka, potrebuje najprej kot vzdrževalno krmo	30 dkg beljakovine in 300 dkg škrobne vrednosti.
K temu pa potrebuje še 18x5 dkg beljakovine in pa 18x25 dkg škrobne vrednosti, torej skupaj	120 dkg beljakovine in 750 dkg škrobne vrednosti.

Kdor prejšnje številke samo malo preštudira, bo vedel že vse. Vendar pa hočemo te številke pojasniti še posebej s primeri. Ako bi na primer kdo za vse te tri krave pomešal krepko krmo med peso ali med ensilažo ali pa med rezanico, bi dobile vse tri krave enako količino krepke krme. Ako bi kdo na primer pomešal krmi toliko krepke krme, kolikor zadostuje za kravo, ki daje 12 litrov mleka, je jasno, da dobi krava, ki daje samo tri litre mleka, preveč krme, njena zmogljivost s tremi litri mleka je za izdane hranilne snovi premala. Krava pa, ki daje 18

litrov mleka, dobi prav gotovo premalo hranilnih snovi v krmi. Tako krmljenje torej ni prilagodeno trem različnim živalskim bitjem, tako krmljenje ni individualno, tako krmljenje ni racionalno, je neracionalno, torej negospodarsko in zapravljivo.

Vzemimo pa za primer, da je krava, ki daje še tri litre mleka, na starem mleku in da je težka 500 kg. Krava, ki daje po 12 litrov mleka, je krava po prvem teletu in tehta 400 kg. Krava, ki daje po 18 litrov mleka, pa tehta 550 kg. Kakšna je v tem slučaju resnična potreba hranilnih snovi?

Krava, ki daje 3 litre mleka, potrebuje kot vzdrževalno krmo za mleko potrebuje	30 dkg beljakovine in 300 dkg škrobne vrednosti.
skupno	15 dkg beljakovine in 75 dkg škrobne vrednosti.
Krava, ki daje 12 litrov mleka, potrebuje kot vzdrževalno krmo (400 kg!)	24 dkg beljakovine in 240 dkg škrobne vrednosti.
za mleko (12 litrov) potrebuje	60 dkg beljakovine in 300 dkg škrobne vrednosti.
za prirast potrebuje (ker je šele 400 kg težka)	15 dkg beljakovine in 75 dkg škrobne vrednosti.
skupno	99 dkg beljakovine in 615 dkg škrobne vrednosti.
Krava, ki daje 15 litrov mleka, potrebuje kot vzdrževalno krmo (550 kg!)	33 dkg beljakovine in 330 dkg škrobne vrednosti.
za mleko (18 litrov) potrebuje	90 dkg beljakovine in 450 dkg škrobne vrednosti.
skupno	123 dkg beljakovin in 780 dkg škrobne vrednosti.

Ako te zadnje številke tega primera primerjamo z zadnjimi številkami prvega primera, bomo uvideli nujnost, da krmlimo individualno, torej po tem, kaj krava daje in kaj predvsem potrebuje. Mlada žival, ki še raste in ki daje gotovo količino mleka, potrebuje več hranilnih snovi, kakor pa krava, ki ne raste več. Krava, ki je težka 550 kg, potrebuje več hranilnih snovi kakor pa krava, ki je težka le 500 kg.

Ako povemo še bolj praktično, bomo spredaj omenjene tri krave krmlili individualno takole:

Vse tri krave bodo dobile najprej takozvano temeljno krmo, n. pr. 12 kg dobrega travniškega sena. Kravi, ki daje 12 litrov mleka, bomo dodali še nekaj beljakovinske krme, toda nobene krepke krme, ker mora krava dajati 12 litrov mleka tudi brez dodatka krepke krme. Dali bi ji n. pr. poleg temeljne krme še 10 kg pese in 5 kg deteljnega sena. — Krava pa, ki daje po 18 litrov mleka, mora dobiti poleg temeljne krme še na pr. 18 kg pese, 20 kg ensilažne krme in pa 1 kg krepke krme, ki jo sestavlja pol kg oljnatih tropin in pa pol kg pšeničnih otrobov.

Ta primer individualnega krmljenja nam jasno kaže, da mora dobiti vsaka žival ob vsakem času toliko hranilnih snovi, kolikor jih potrebuje. Kdor hoče imeti uspeh pri krmljenju, kdor hoče, da mu živinoreja donaja dobiček, ta se ne bo bal malo skrbnejšega dela in bo krmlil individualno.

# Kaj je liberalizacija?

Toliko raznih potrebnih in še več nepotrebnih tujk se je v zadnjih letih vgnezdilo in vselilo v naš jezik, da jih kar mrgoli. Najhujše pri tem pa je to, da se večkrat uporabljajo razne tujke za lepe domače slovenske izraze. Je pač bolj moderno govoriti z mešanico tujih besed. Pravilno pa je, da uporabljamo tujke samo takrat, ako res domačega izraza nimamo. Saj tudi tujka ne more nikdar povedati tega, kar more povedati lepa domača beseda. Zato rabimo tujke samo takrat in tam, ako domačega izraza nimamo.

Tak tuj izraz, ki ga v zadnjem času večkrat beremo v časopisju in o katerem se v zadnjem času mnogo govori, je liberalizacija. V zvezi s to liberalizacijo je bilo javljeno, da bo od 1. januarja 1954 okrog

35% svojega izvoza in uvoza, s 1. januarjem 1954 pa bo povečala ta odstotek na 50%. — Kaj pa pomeni ta liberalizacija za Avstrijo? — Po zakonu o pospeševanju zunanje trgovine sestavi trgovinsko ministrstvo seznam onega blaga, katerega uvoz in izvoz je vezan na posebno dovoljenje. Iz tega seznama je črtalo ministrstvo s 1. julijem 35% in s 1. januarjem bo črtalo še nadaljnjih 15%; skupno bo torej z novim letom v Avstriji liberalizirane 50% zunanje trgovine. Razen tega pa more ministrstvo za trgovino še posamezne predmete ali pa tudi cele skupine predmetov oprostiti od obveznosti dovoljenja za uvoz in izvoz. Sezname za izvoz in za uvoz tako vedno dopolnjujejo in razmeram primerno spreminjajo. Tako bi bilo n. pr. mogoče, da trgovsko ministrstvo v sporazumu z ostalimi ministrstvi dovoli za krajšo ali daljšo dobo uvoz klavne živine. Pravico za izdajanje takih dovoljenj more trgovinsko ministrstvo prenesti na deželne vlade, oziroma na posamezne deželne glavarje in tudi na carinske urade.

Iz kmetijskega ozira je važno n. pr., da danes brez posebnega dovoljenja ni mogoče uvažati in ne izvažati čaja, kave, sladkorja, južnega sadja in sadja na splošno, semen, rastlin, klavne in plemenske živine, maščob, vina, žganja, volne in volnene preje, usnja, lesa in lesnih izdelkov, stekla, strojev, vseh vrst vozil in motorjev, soli, umetnih gnojil itd.

S popolno liberalizacijo zunanje trgovine bo odpadla torej uvozna zaščita naše kmetijske proizvodnje in bi bilo tako naše kmetijstvo prepuščeno inozemski konkurenci. To bi bilo mogoče preprečiti z zvišanjem uvoznih carin na kmetijske pridelke. Vendar pa je tudi pri zviševanju carin vezana Avstrija na mednarodne pogodbe in carin ne more svojevoljno zviševati.

Liberalizacija zunanje trgovine more biti torej tudi grenko zdravilo, ki pa je potrebno, ako hoče gospodarstvo Evrope zopet preiti v redne razmere. Skoda, ki bi bila s tem povzročena kmetijstvu, bi bilo mogoče izenačiti s tem, ker bo kmetijstvo dobivalo nekatere važne potrebščine bolj poceni iz inozemstva. V ostalem pa bo tudi

Brave, laki, firnež, oblogc za tla, krtače, milo dobro in najceneje pri

**Farben - Kihel**

Celovec - Klagenfurt, Priesterhausgasse 1

50% avstrijske zunanje trgovine liberalizirane. Ker se o liberalizaciji toliko govori in ker postaja ta važna tudi za naše gospodarstvo, moramo o tej stvari nekaj napisati v pojasnilo našim bralcem.

Najvažnejše trgovsko-politično sodelovanje nekommunističnega zapadnega sveta je bilo vzpostavljeno, ko se je povežalo 18 držav v Evropsko plačilno zvezo. Ta obsega vso Evropo z izjemo Sovjetske zveze, sovjetskih vzhodno-evropskih podložniških držav in pa Finske. Po Združenih državah in po Veliki Britaniji je Evropska plačilna zveza v ozki povezanosti z deželami, v katerih imata veljavo ameriški dolar in angleški funt-sterling (dežele dolarskega in šterlinskega bloka). Tež 18 držav je sklenilo pogodbo, po kateri poizkuša vsaka država Evropske plačilne zveze trgovati predvsem z državami te zveze in čim manj z državami izven te zveze. Obračunavanje med državami Evropske plačilne zveze je v dolarjih.

Pred približno dvema letoma je sklenila Evropska plačilna zveza (EPZ), naj bi bilo 75% vsega blagovnega in denarnega prometa med državami zveze popolnoma prosto. To se pravi, naj bi bilo 75% vsega denarnega in blagovnega prometa brez vsakih ovir, brez vsakega posebnega dovoljenja in torej tudi brez plačanja vsake carine. To je takozvana liberalizacija trgovskega prometa. Izvajanje tega sklepa naj bi omogočilo, da bi mogel vsak državljan in vsako podjetje teh 18 držav v bodoče potrebno blago kupiti tam, kjer se mu poljubi. Razen tega more vsakdo dobiti za potovanje v zamejstvo toliko tujih plačilnih sredstev, kolikor hoče. S tem naj bi bil vzpostavljen spet svobodni promet, kakor je bil pred letom 1938.

Nekatere med državami Evropske plačilne zveze, in sicer Zapadna Nemčija, Italija, Holandija, Švica in Portugalska, so osvobodile vseh ovir, torej liberalizirale, že skoraj 90% vsega prometa z državami EPZ. Francija je sicer sklenila veliko liberalizacijo svoje trgovine, toda tega sklepa ni izvedla.

Avstrija je od 1. julija dalje liberalizirala

## „AVTOMOBILSKI KRALJI“

Proizvodnja avtomobilov v Združenih državah je vedno bolj osredotočena v treh velikih ameriških avtomobilskih podjetjih. Ta podjetja so: „General Motors“, „Chrysler“ in „Ford“. Medtem ko je dosegla proizvodnja avtomobilov teh treh velikih podjetij v 1951. letu 86,2%, je dosegla proizvodnja v letu 1952 že 86,5% in v prvem polletju letošnjega leta že 89% vse ameriške proizvodnje avtomobilov.

Med naštetimi „velikimi tremi“ pa ima spet prvo mesto „General Motors“, ker je prišlo iz delavnice tega podjetja v letošnjem polletju od omenjenih 89% kar 47,3%, medtem ko je odpadlo na „Ford Motor Comp.“ 20,2% in na „Chrysler Corp.“ 21,5%.

Od posameznih tipov avtomobilov so še vedno na prvem mestu avtomobili znamke Chevrolet. Nato pa sledijo: Ford, Plymouth, Buick, Pontiac, Oldsmobile in Dodge.

## PRIDELKI KORUZE

Po dosedanjih cenitvah bo znašal pridelek koruze v gospodarskem letu 1952-53 na vsem svetu 5,6 milijard bušlov, to je 142

## SE NIKOLI TAKO UGODNO!

- Blago za pohištvo
- Zaves
- Preproge
- Posteljina

Radlmayr, Beljak-Villach Postgasse 3

mogoče, da ne bo treba dati kmetu n. pr. živine in mlečnih izdelkov za vsako ceno na domači trg. Ako bo namreč cena v inozemstvu boljša, bo po svojih zadržkih mogel kmet brez nadaljnega prodati svoje pridelke za višjo ceno v inozemstvo.

Še pred popolno liberalizacijo pa bi bilo potrebno zaščititi domače kmetijstvo s primernim zakonom o kmetijstvu. Tak zakon že imajo nekatere sosedne dežele, predvsem pa Švica. Ta zakon naj bi zajamčil kmetijskim pridelkom take cene, kakor odgovarjajo čim bolj proizvodnim stroškom za kmetijske pridelke. Ker se liberalizaciji zunanje trgovine ne bo mogoče izogniti, je tak zakon, ki naj zaščiti kmetijstvo, nujno potreben.

milijonov ton. To pomeni, da je letošnji pridelok koruze zelo dober, ker se skoraj približuje rekordni letini koruze v letu 1948. V imenovanem letu je znašal pridelok koruze na vsem svetu 6 milijard bušlov, to je 152 milijonov ton, kar je do sedaj največji pridelok koruze.

## SVETOVNA PROIZVODNJA HRANE

Po poročilih kmetijske organizacije Združenih narodov je v zadnjem času naraščala hitreje proizvodnja hrane kakor pa je naraščalo prebivalstvo. Izjema pri tem sta le Sovjetska zveza in pa komunistična Kitajska. V teh dveh deželah je naraščalo prebivalstvo hitreje kakor pa proizvodnja hrane. Povprečno je narasla proizvodnja hrane v zadnjih treh letih vsako leto za 2 odst., medtem ko se je prebivalstvo v istem času pomnožilo za 1,4 odst.

## V USA 50 MILIJONOV TELEFONOV

Število telefonskih priključkov se poveča v Združenih državah vsak mesec povprečno za 200.000. Koncem oktobra je bilo v Združenih državah 50 milijonov telefonskih naročnikov.



Šivalni stroji v veliki izbiri. Obrtni šivalni stroji Zick-Zack pod ugodnimi pogoji

**NIEMIEZ & RIEPL**

kmetijski stroji in popravilnica  
VELIKOVEC — VÖLKERMARKT

## RASTLINE PRI UMETNI LUČI

Dr. V. T. Stouteyer, profesor za cvetličarstvo in okrasne rastline na kalifornijski univerzi v Združenih državah, je dokazal, da je mogoče vzgojiti mlade rastline in potaknjence večinoma vseh cvetlic, zelenjadnih rastlin in grmičevja poceni v kletih in skladiščnih prostorih, ako so ti prostori razsvetljeni s fluorescenčnimi svetilkami. — Semenske je treba vsaditi najprej v barski mah, pozneje pa jih presadijo v mešanico peska in šote. Vsak dan mlade rastlinice nato obsevajo po 16 ur z umetno lučjo in rastline zelo lepo uspevajo brez sončne svetlobe in toplote.



**Die farbigen König-Kochbücher!**

*Eine prachtvolle  
Bilderrezept-Sammlung*



Res dobite vse v njej! V kuharski knjigi števil. 1 so torte, in prigrizki, v knjigi števil. 2 deserti, kavino in soljeno pecivo, v knjigi št. 3 recepti za malo pecivo.



Te knjige so zastoj! Vsako knjigo dobite za 50 praznih vrečic poljubnik Königovih proizvodov pri trgovcu ali direktno pri König-u v Beljaku.

König BACKPULVER  
König VANILLINZUCKER  
König PUDDINGPULVER  
König BACKWEISS  
König EINKOCHHILFE



V globoki žalosti naznanjam vsem sorodnikom, znanecem in izseljencem žalostno vest, da je v četrtek, 12. novembra 1953, ob 5. uri zjutraj, previden s sv. zakramenti, v Gospodu zaspal moj mož, naš oče, dolgoletni župan in poštar, posestnik in gostilničar

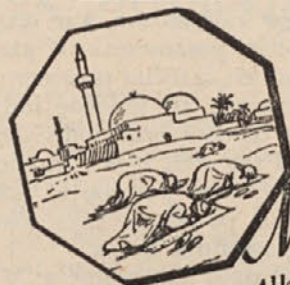
**Valentin Picej**

Voglov oče v Št. Primožu, 76 let star

Pogreb rajnega je bil v soboto, dne 14. novembra 1953, ob pol 10. uri dopoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Št. Vidu.

Št. Primož, dne 15. novembra 1953.

Elizabeta Picej, roj. Hobel, žena  
v imenu vse družine in vseh sorodnikov.



**Mohammedaner**  
dürfen keinen Alkohol trinken, wohl aber trinken sie viel starken und guten Kaffee. Auch sie verwenden in der Regel einen Zusatz. Seit einem halben Jahrhundert ist es in den Städten zum Teil Franck-Kaffee-Zusatz, wie bei uns der



die milde Kaffeewürze

**Zahvala**

Ob pogrebu g. Karela Ulbing-a, kovaškega mojstra v Podravljah, se podpisani sosedom in sosedam, čuvarjem, številnim pogrebcom s poklicnimi tovariši rajnega, cerkvenim pevcem, p. n. zdravnikom, nosilcem, p. n. duhovščini, misijonišču Vernberg, zlasti pa načelniku kovaške zadruge, g. Gratzaku, ter pč. g. župniku iz Lipe za ganljiva govora ob grobu najtopleje zahvaljujejo. Povrni vsem Bog!

Podravlje, dne 9. listopada 1953.

Marija Ulbing, žena,  
Marija in Lizi Ulbing, sestri,  
Tomo in Polde Ulbing, brata.

**Prinesite ovčjo volno**

da jo spredemo v pletilno volno v vseh zaželenih barvah

**PREDILNICA R. LINDNER**  
Beljak-Villach, Rathausg. 8. Mlinare-Müllnern

Kupite že sedaj vse za Božič. Tako vam moremo boljše svetovati in rezervirajte si darila z malim naplačilom.

Trgovska hiša

**Grüner**

Celovec - Klagenfurt, Burggasse

Oglejte si prosim naša velika izložbena okna igrač

**„Volkswagen — avto za vsakogar“**

Dne 30. novembra bo pred višjim deželnim sodiščem v Celle v Nemčiji razprava zaradi tožbe onih, ki so svoječasno naročili in tudi že deloma plačali „Volkswagen“. — Tudi na Koroškem so gotovo taki, ki so hoteli takrat priti poceni do lastnega avtomobila. To pravico zagovarja posebna pisarna, ki je na Dunaju (Wien IV., Prinz-Eugen-Strasse 4). Kdor želi natančnejših pojasnil, kako je z zadevo, naj se obrne na zgornji naslov (Informationsdienst für Volkswagensparer).

**Pozor! Doklade za otroke!**

Koncem leta izgubijo veljavo sedanje izkaznice za doklade za otroke. Za leto 1954-55 bodo izstavljene nove zadevne izkaznice.

Vsi, ki imajo pravice do doklad za otroke, naj zahtevajo izstavitve istih čimprej pri pristojnem finančnem uradu. Obrazec za vlogo je dobiti brezplačno pri finančnih uradih in pri občinskih uradih.

Samo oni moški, ki vršijo nesamostojno delo ali imajo dohodek iz zakonitega bolniškega, rentnega ali brezposelnega zavarovanja in iz javnega skrbstva, bodo dobili od pristojne občine na podlagi hišnih gospodinjskih seznamov izkaznice za doklade za otroke brez vsake nadaljnje prošnje za nedoletne otroke, ki živijo v skupnem gospodinjstvu.

Vsi drugi upravičenci do doklad, zlasti pa ženske, morajo zahtevati izstavitve izkaznic za doklade pri pristojnem finančnem uradu.

Točnejša pojasnila dajejo finančni uradi in pa občinski uradi.

Koroško deželno finančno ravnateljstvo

**SUDEXPORT E. JOSIPOVIČ**

TRST, VIA MAZZINI 15

*Največje podjetje za*

**DARILNE  
POŠILJKE**

V treh letih je bilo odposlano nad 100.000 pošiljk. Zahtevajte cenike za živila, tekstilno blago in druge potrebščine.

**V AVSTRIJI NAS ZASTOPA: DR. E. HRASNICA, WIEN IX.**  
Universitätsstraße 4/8.

**En starček je biv, je SCHLEPPE rad piv, dolgo je živ!**

Pri tem oglasu je bila v zadnji številki napaka, ki je danes popravljena. Uprava

**MOTORNO KOLO HMW 50**

z eno prestavo, normalna izdelava, S 3.100.— Vozno dovoljenje nepotrebno  
z eno prestavo, pokroman, s tahometrom S 3.400.— Brez obdavčenja  
z dvema prestavama, normalna izdelava S 3.300.— Brez zavarovanja  
z dvema prestavama, pokroman s tahometrom S 3.600.— vanja

Plačevanje v 12 mesečnih obrokih

**FA. JOHAN LOMŠEK**  
ST. LIPŠ, POŠTA EBERNDORF

**Za koline** potrebujete naravna in umetna čreva

Te kupujte **SAMO** pri  
**MAX GRAMILLER**  
Celovec-Klagenfurt, Adlergasse 14

**KINO**

**CELOVEC-KLAGENFURT  
PRECHTL**

Od 20. do 26. XI.: „Der Klosterjäger“

**STADTTHEATER**

Od 20. do 24. XI.: „Liebeskrieg nach Noten“

**DOBRLA VES**

Dne 21. XI.: „Heimweh nach dir“  
Dne 22. XI.: „Heimweh nach dir“  
Dne 25. XI.: „Meine Frau macht Dummheiten“

**MALI OGLASI**

Damska frizerka Matilda Zotter, Celovec, Salmstrasse 3.



**Kulterer VILLACH**

„ADRIA-Getränke“ R. m. K. Bavisic Ebental-Zrelec, prvotrazredno žgane pijače **PLAVEGA JADRANA** Gumijasti škornji vseh velikosti **GUMMIHAUS** Wiedner, Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstrasse 33.

Sanitarne naprave, centralne kurjave, vodovodne napeljave **ANDLINGER**, Celovec, Adlberg, telefon 20-52. Strokovni nasveti in brezplačni proračuni. Dobave po tovarniških cenah. Električne črpalke. Vse na zalogi.

Vodilna trgovina za matracni grad, blago za pohištvo, polnilni material, juto, oprtnice, motvoz, juto za dekoracije **NEDELKO**, Celovec 8.-Mai-Strasse 11.

Zamenjam pohištvo za smrekov mizarški les vseh debelin **Rudolf SLAMA**, Celovec St. Veiter Str. 15.

Gumijasti škornji, delavski čevlji najceneje v trgovini s čevlji **NEUNER — Klagenfurt**

Harmonij znamke Peter Titz pristen palisander s klavirsko mehaniko za 3.500.— S na prodaj. Električni meh za orgle S 2.800.— Dopisi na upravo našega lista.

Flaneli, barhenti, molino, zavese, nogavice najceneje pri **KASSIG**, Celovec, Marktplatz.

**Plašči, plašči, plašči**

modelni, čista volna, prvovrstno ateljejsko delo, po nedoseženo nizkih cenah samo v trgovski hiši Korošca

**G. UMSCHADEN**

Celovec, Bahnhofstraße 7, Am Fleischmarkt

Velika prodaja na obroke se nadaljuje